

V MINORUM + X

GLASILO ODGOJNIH USTANOV
PROVINCije SV. JERONIMA
FRANJEVACA KONVENTUALACA:
SJEMENIŠTA, POSTULATURE,
NOVICIJATA I KLERIKATA

BROJ 1 (9) • GODINA IX.
PROSINAC 2015.
ISSN: 1847-0904

**Braćo,
sve vas želim
poslati u raj!**

(sv. Franjo Asiški)

IMPRESSUM

ISSN: 1847-0904

VOX MINORUM

Glasilo odgojnih ustanova provincije
sv. Jeronima franjevaca konventualaca:
sjemeništa, postulature, novicijata
i klerikata

e-mail:
vox-minorum@ofmconv.hr

Odgovara:
fra Josip Ivanović

Ovaj broj uredio:
fra Josip Ivanović

Lektura:
fra Ljudevit Maračić
Anda Jakovljević, prof.

Foto:
Arhiv Vox minoruma
zg-nadbiskupija.hr

SURADNICI U OVOM BROJU:
fra Željko Klarić, fra Milan Gelo,
fra Josip Ivanović, fra Ivan M. Lotar,
fra Marko Parat, fra Vilček Novački,
fra Antun Radovanić, fra Petar Krašek,
fra Zvonimir Pervan, fra Matej Milić,
fra Dominik Lamešić, Erik Matejak

NAKLADNIK: Hrvatska provincija
sv. Jeronima franjevaca konventualaca

GRAFIČKA PRIPREMA I DIZAJN:
Veritas - Glasnik sv. Antuna Padovanskog

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:
Ivica Beljan

TISAK:
„Denona d.o.o.“, Zagreb, Getaldićeva 1

**LIST IZLAZI POVREMENO
I NIJE NA PRODAJU.**

SADRŽAJ

Uzvratiti na Kristovu ljubav	3
fra Josip Ivanović	
Novi prezbiteri	4
fra Ivan Marija Lotar	
Đakonsko ređenje	6
fra Marko Parat	
Prvi zavjeti fra Petra Krašeka	7
Do kraja života	8
fra Petar Krašek	
Početak novicijata	9
Novi sjemeništarac	10
fra Antun Radovanić	
Bog vjere i Bog filozofij u teologiji Josepha Ratzingera	11
fra Milan Gelo	
Liturgija prezbiterskoga ređenja	14
fra Josip Ivanović	
„Samo ljubav stvara!“ – i stvorila je!	17
Ivan Marija Lotar	
Obitelj Klarić	19
Željko Klarić	
Lectio divina	24
fra Antun Radovanić	
Moje razmišljanje	27
Erik Matejak	
Nositi Boga bližnjima	28
fra Petar Krašek	
Milosrđe u životu svetoga Franje	32
fra Zvonimir Pervan	
Naša prisutnost	35
fra Marko Parat	
Crtice iz povijesti	37
Krv mučenika	38
Dominik Lamešić	
Asiškim ulicama	40
fra Matej Milić	

PIŠE: FRA JOSIP IVANOVIĆ

UZVRATITI NA KRISTOVU LJUBAV

UVODNIK

Uvijek s radošću otvaram prvi broj ovoga časopisa i razmišljam o entuzijazmu i sreći koja nas je sve obuzela kada smo odlučili pokrenuti jedan novi, zajedničkim snagama ostvaren časopis svih naših odgojnih ustanova. Bilo je relativno daleko snovati o bližim ili daljim obiljetnicama, ali činjenica je da vrijeme ide i ovaj broj što ga prelistavate jest već deveti broj. Istovremeno, deveti broj označava devet godina izlaženja u kojima su se na mjestu odgoja i obrazovanja, rasta u franjevačkoj karizmi i redovničkom i svećeničkom zvanju promijenile mnoge generacije. Članovi naših odgojnih ustanova su se mijenjali, a to se odrazilo i u našem časopisu.

Broj naših odgajanika u sjemeništu, novicijatu i bogosloviji jednak je broju novoga broja našega časopisa; broji devetoricu mladića koji svojim svakodnevnim životom i radom pokušavaju radosno živjeti svoj redovnički poziv prilagođen njihovoj dobi. Istovremeno, u ovome časopisu oni donose svoja razmišljanja, predstavljaju našu redovničku zajednicu, a u starijima pokušavaju pronaći svoje uzore. Naša redovnička zajednica ove godine postala je bogatija za dva nova svećenika fra Stjepana Brčinu i fra Filipa Pušića, dvojicu novih đakona fra Milana Gelu i fra Josipa Ivanovića, a fra Ivan M. Lotar položio je svoje svećane zavjete. Na samome početku nalazi se sjemeništarac Erik Matejak, trojica mladića su započela svoju go-

dinu novicijata, a petorica nastavljaju svoj pos-tnovicijatski odgoj u bogosloviji.

Budući da slavimo Izvanredni Jubilej milosrda pokušali smo donijeti razmišljanja koja nas mogu podsjetiti na koji način Bog ostvaruje svoje milosrđe i svoju ljubav prema čovjeku. Svaki je čovjek potreban ljubavi, a ona je i očitovanje milosrđa jednih prema drugima. Čovjek teži biti ljubljen, ali istovremeno ima potrebu ljubiti, iskazati svoju ljubav prema bližnjemu.

Papa Benedikt XVI. u poruci upućenoj 2007. godine mladima pred oči stavlja Kristov križ kao vidljiv znak Božje ljubavi prema čovjeku: „Potpuna i savršena objava božanske ljubavi događa se na križu.“ Jasno ističe smisao Kristovih riječi na križu „Žedan sam“ (Iv 19,28) te potiče na uzvraćanje ljubavi Kristu u traženju dobra drugoga, u vjernom ispunjavaju preuzetih obveza, u uzajamnoj ljubavi zaručnikâ, u hrabrom odgovoru na Božji poziv – vlastitom ljubavlju. „Svakome je od nas, dragi prijatelji, dano postići isti taj stupanj ljubavi, ali samo ako se uteknemo neizostavnoj potpori božanske milosti. Samo nam Gospodin, naime, može pomoći da nas ne obuzme bezvoljnost pred gomilom zadaća koje trebamo izvršiti i ulijeva nam hrabrosti da ostvarimo i ono što je iznad naših mogućnosti. Susret s Gospodinom u molitvi omogućuje nam da ostanemo ponizni, spominjući se da smo ‚beskorisne sluge‘ (usp. Lk 17,10).“ ■

NOVI PREZBITERI

TAJ DIVNI DAR!

„Zaručit će te sebi dovjeka;
zaručit će te u pravdi i u pravu,
u nježnosti i u ljubavi!“ (Hoš 2,21)

Životno traženje svakoga čovjeka u jednom trenutku doživi svoj vrhunac. Cijeli svijet teži k dovršenju, ispunjenju, savršenosti. I premda je jasno da savršenstvo na ovom svijetu ne postoji, svi za njim teže. Najčešće se ono najvažnije za postizanje i uočavanje sreće nalazi upravo u nama samima, samo je pitanje vremena kako, kada i hoćemo li to otkriti. Bog nas u svojoj neizmjernoj ljubavi poziva na život u dobi u kojoj nismo svjesni ničega, potom nas poziva na zajedništvo s njime u dobi razuma te nas kroz razne situacije i susrete „osvaja“ poput zaručnice i pripravlja tijekom ovozemaljskoga života za potpuno sjedinjenje sa samim sobom: nesavršeno ovdje na zemlji, a savršeno u vječnosti.

Na tu ljubav odgovorili su i naši ovogodišnji ređenici: fra Stjepan Brčina (zaređen u bazilici svetoga Petra apostola u Rimu 26. travnja) i fra Filip Pušić (zaređen u zagrebačkoj prvostolnici 20. lipnja).

FRA STJEPAN BRČINA – VJERNA BOŽJA OVČICA I HRABRI KRISTOV PASTIR

Fra Stjepan je od prvoga trenutka upućivanja Božjega poziva njemu znao isti prepoznati

Fra Stjepan Brčina

i prihvatići, ne bez kolebanja, ali ipak sigurno i hrabro. Odgojni put koji je prošao (od Zagreba, Cresa do Rima) pomogao mu je i omogućio da dođe do dana svoga potpuna i neopoziva predanja Bogu po sakramantu svetoga reda. Zaređio ga je sveti otac Franjo. U homiliji je, između ostaloga, rekao i sljedeće: „Neka vaše homilije ne budu dosadne i neka budu hrana za narod Božji; neka vaše homilije dođu do srca naroda jer izlaze iz vašega srca. Ono što govorite, to nosite u srcu. Miris vašega života bit će svjedočanstvo, jer primjer izgrađuje, a puste riječi su bez primjera prazne. Postaju ideje i nikada ne dolaze do srca naroda, ne čine dobro, štoviše štete!“ Sveti je Otac nastavio: „Kada slavite svetu misu, budite svjesni onoga što činite. Ne žurite! Naslijedujte to što činite – nije to umjetni ritual, naprotiv, bivajući dionicima pashalnoga otajstva Gospodinova nosite smrt Kristovu u svojim udovima i hodite s njim u novosti života.“

Mladu misu fra Stjepan je proslavio u rodnoj Drijenči, u župi svetoga Ante Padovanskoga 4. srpnja u zajedništvu s obitelji, subraćom franjevcima i svećenicima te uz brojan vjerni narod. Fra Tomislav Cvetko u prigodnoj je homiliji potaknuo sve prisutne na jednostavnost srca, a mladomisnika na iskrenost i otvorenost u služenju svakom čovjeku. Slavlje mlade mise nastavilo se prigodnim glazbenim programom, pjesmom i plesom te veselim druženjem.

FRA FILIP PUŠIĆ – DOMAĆI SIN, ALI PASTIR POSLAN SVIMA

Izreka „prorok nije dobrodošao u svom kraju“, utemeljena na evanđeoskim riječima Isusa Krista prilikom njegova posjeta rodnom Nazaretu, u fra Filipovu životu ipak ne vrijedi. Ređenik je rođen u Zagrebu, ondje je i odrastao, boravio u malom sjemeništu franjevaca kon-

Fra Filip Pušić

ventualaca i završio Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju. Vrijeme kušnje ili novicijat je, kao i fra Stjepan, proživio na otoku Cresu, a sve godine bogoslovije proveo i teologiju završio u rodnom gradu. Mirne i pomalo povučene naravi, u domaćoj je sredini te uz veliku potporu obitelji došao do kraja svoje prvostrukne formacije. Zaredio ga je zagrebački nadbiskup, kardinal Josip Bozanić, koji je u homiliji osobito naglasio zahvalnost rekavši: „Samo zahvalnost može biti na početku svakoga crkvenog poslanja. S toga se polazišta Crkva usuđuje pozvati vas na tako radikalalan i uzvišen zadatuk za koji dobro znate da ga niste zaslužili i da je čovjeku ne-srazmjeran.“ Istaknuvši potrebu pripadnosti nekome kardinal je Bozanić rekao: „Dragi prijatelji, kako je lijepo pripadati nekome. Današnji se čovjek boji pripadnosti, vezivanja, odluka; želi živjeti bez obveza, ali veoma je osjetljiv na svoja prava dok istodobno ne mari za tuđa. Posljedica svega toga jest da današnji čovjek sve više trpi od užasne samoće. Lijepo je pripadati Isusu koji ne pokorava, nego oslobađa. Njegovo je gospodstvo ljubav, a služenje njemu je kraljevanje. Da, lijepo je i utješno pripadati Bogu, i to zauvijek. Što ćete više i intimnije živjeti tu posvećenu pripadnost Bogu, to će više na vašem licu sjati njegov odraz. Ljudi će primjetiti vaša lica, vaše sposobnosti i vaša ograničenja, ali ne trebaju se zaustaviti na vama. Po vama trebaju doći do Isusa ili barem naslutiti lice i pogled Krista, koji je Pastir pastira. Ono lice, Božje lice, koje u čežnji, svjesno ili nesvjesno, traži svaki čovjek.“

Mladu misu fra Filip je proslavio u župi svećoga Antuna Padovanskoga u kojoj je i kršten, a krstio ga je njegov dosadašnji župnik, tada kapelan fra Martin Jaković, koji je i propovijedao na fra Filipovoj mlađoj misi i svima poručio: „Spasenje koje nam Bog nudi djelo je njegova milosrđa. Ne postoji ljudski čin, ma kako dobar bio, kojim možemo zasluziti tako velik dar. Bog nas, iz čiste milosti, privlači da nas pridruži sebi. On šalje svojega Duha u naša srca da nas učini svojim sinovima i kćerima, da nas preobrazi i osposebi da svojim životom odgovorimo na njegovu ljubav.“ Nakon svete mise uslijedio je ručak za obitelj i prijatelje mlađomisnika te radosno prebiranje emocija.

NEIZMJERNO I NEPROCJENJIVO BOGATSTVO

Ne postoji veće bogatstvo i snažnija radost za oca i majku od sreće njihova djeteta. Doživljaj radosti, naravno, može biti različit kod svakoga, no život po savjesti i u ljubavi sa svima svakako se uklapa u objektivnu percepciju iste. Za nas kršćane i katolike svećenik je u potpunosti nezamjenjiv. Ne toliko zato što bi svaki od njih osobno bio bitan, nego jer je, prenositelj Krista u svijet – svojevrsni „teleporter Kristov“. Ako smo svjesni da je Gospodin Isus naš Bog i jedini Spasitelj, onda je jasna svećenika-va uloga u svijetu: ako je Krist donositelj spaseњa, onda je svećenik na neki način posrednik Spasitelja slavljenjem sakramenata i služenjem braću ljudima. Imati takva borca u krvnoj obitelji – velik je dar na kojem doista treba zahvaljivati svakoga dana. ■

ĐAKONSKO REĐENJE

BITI POSLUŽITELJ RIJEČI

Osvanula je i ta s nestrpljenjem očekivana subota 3. listopada, kad su dvojica naše subraće, fra Milan Gelo i fra Josip Ivanović, primili red đakonata. Primanjem u taj stalež na sebe su preuzeli neke obvezе i odgovornosti koje moraju i žele izvršavati.

Iza prezbitera prvo mjesto među onima koji služe u euharistijskome slavlju pripada đakonu, snagom primljenoga svetoga ređenja. Sveti je red đakonata već od drevnoga apostolskoga doba u Crkvi bio urešen velikom čašću. Đakon u misi ima vlastitu zadaću u naviještanju Evanđelja, a katkada i u propovijedanju Božje riječi, u posluživanju biskupu i njegovu prezbiteriju, u pripremanju oltara i u žrtvenom slavlju, u dijeljenju euharistije vjernicima, naročito pod prilikama vina. Uz ove službe đakon preuzima obvezu da „potiče na dobro one koji ne vjeruju i one koji vjeruju, da ih hrani svetim naukom, da predsjeda molitvenim skupovima, da krsti, da vjenča i blagoslovuje mladence, da nosi popudbinu umirućima i predvodi pogrebne obrede“ (Rimski pontifikal 14).

Fra Milana i fra Josipa za đakone zaredio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, u koncelebraciji s apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj, nadbiskupom Alessandrom D'Erricom, zagrebačkim pomoćnim biskupom Ivanom Šaškom, te osamdesetak svećenika, među kojima su bili i naš provincijalni ministar, fra Josip Blažević, magistar bogoslova, fra Nikola Šantek, i župnik sa Svetog Duha, fra Martin Jaković.

Rektor zagrebačke bogoslovije preč. Andelko Koščak prozvao je i predstavio kandidate za đakone Kardinalu Bozaniću i za njih zajamčio da kršćanski puk, koji je pitan i odgovorne osoobe koje su izrazile svoje mišljenje, smatraju do stojnima, čime se potvrđuje njihova duhovna i psihička zrelost za primanje reda đakonata i vršenje službe.

Nakon prozivke uslijedila je Kardinalova homilija, u kojoj je obraćajući se ređenicima rekao: „Bog vam danas po Crkvi daje Duha Svetoga za služenje, za vjerno vršenje službe, kako to kaže Molitva ređenja, u kojoj ćemo moliti da u vama bude iskrena ljubav, zauzimanje za bolesne i siromašne, skromnost u upravljanju, neporočnost, duhovna stega. Posebno su snažne riječi u kojima se moli da budete jaki i ne-pokolebljivi u Kristu, podupruti dobrim svjedočanstvom savjesti, da naslijedujete Krista, koji nije došao da bude služen, nego da služi“.

Posvijestio im je kako se u služenje u Crkvi ne može ući bez dara Duha Svetoga, a ako nosimo taj dar, ako živimo od njega, ne možemo biti bez radosti.

Nakon otpjevanih litanija red dolazi na oblačenje đakonskog ruha, potom ređenici prilaze biskupu i kleknu, a biskup pruži svakome od njih u ruke evanđelistar s riječima: „Primi Kristovo Evanđelje, kojemu si postao glasnik. Pazi da što čitaš vjeruješ, što vjeruješ učiš, a što druge učiš to i živiš.“ Na kraju biskup sa svakim zaređenim izmjeni znak mira.

PRVI ZAVJETI FRA PETRA KRAŠEKA

IZ RIMSKOGA DNEVNIKA FRA MATEJA MILIĆA

Usubotu 29. kolovoza nas trojica budućih novaka – Matej Milić, Zvonimir Pervan, Dominik Lamelić – koji smo bili dva mjeseca u Rimu na studiju talijansko-ga jezika za novicijat uputili smo se s fra Miljenkom Hontićem u Asiz kako bismo u bazilici sv. Franje prisustvovali prvim zavjetima našega prijatelja i brata fra Petra Krašeka.

Zajedno s fra Petrom bila su još bila devetovica novaka iz Italije, dvojica iz Francuske te jedan iz Rumunjske provincije i jedan iz Afrike.

Ovih četrnaest mladih novaka poslije svoje godine kušnje provedene u novicijatu odlučili su položiti svoje prve privremene zavjete da će živjeti evanđelje Isusa Krista po uzoru na svećoga Franju.

Svetu svečanu misu predvodio je kustos fra Mauro Gambetti uz koncelebraciju provincijala zavjetovanika i ostalih svećenika u koncelebraciji među kojima su bili hrvatski provincijal fra Josip Blažević, fra Miljenko Hontić, generalni asistent u Rimu, fra Nikola Rozanković, isповjednik u Padovi, fra Zlatko Vlahek i fra Stjepan Brčina, studenti u Rimu; bile su prisutne i obitelji novozavjetovanika te redovnici i redovnice.

Nakon što je naviještena riječ Božja, uslijedila je prozivka magistra novaka po imenima, na što su novaci odgovarali: „Evo me!“ pred zajednicom i pred narodom Božnjim.

U homiliji kustos je istaknuo da novaci trebaju ustrajati na svom putu i svojoj vjeri, sv. Ivan Krstitelj treba im biti primjer, a habit treba predstavljati njihovu živu vjeru, a ne da ih nosе radi izvanjskoga pokazivanja pred ljudima.

Poslije homilije uslijedilo je zavjetovanje tako što je svaki novak svoje ruke položio u ruke provincijala te po obrascu zavjetovanja izrekao svoju molbu zavjetovanja, svaki novak na svojem materinjem jeziku.

Poslije zavjetovanja novaci su u zagrljaju sa svojim provincijalima i svećenicima znakom mira izrazili prihvaćanje u Red franjevaca konventualaca i provinciju.

Poslije duhovnoga dijela uputili smo se na tjelesnu okrepnu te našem fra Petru izrazili čestitke, poželjeli mu dobru akademsku godinu te ustrajnost na njegovu putu na koji ga je Bog pozvao.

DO KRAJA ŽIVOTA

SVEČANI ZAVJETI FRA IVANA MARIJE LOTARA

Zavjeti jesu oblici predanja Bogu po uzoru na svetog oca Franju, koji je živio poslušnost, čistoću i siromaštvo. Čovjek se oduvijek bavio egzistencijalnim pitanjima svoga postojanja; koji mu je cilj, zašto postoji, za što je stvoren i stoga nam po zavjetima Bog otkriva pravu bit našega postojanja, ono za što smo mi zapravo predodređeni te nas tako čini slobodnima. „Redovnički zavjeti izvrću svaku zdravu ljudsku logiku koja bi mogla dati makar prividni smisao ljudskome životu i sreći o kojoj sanja svaki čovjek“ - rekao je provincijalni ministar, fra Josip Blažević.

Na svetkovinu sv. Franje, 4. listopada 2015. u 19 sati, u crkvi sv. Antuna Padovanskoga fra Ivan Marija Lotar položio je svečane zavjete u ruke fra Josipa Blaževića. Svečano misno slavlje predslavio je provincijalni ministar, a koncelebrirali su vlč. Tomislav Korov, župnik Župe sv. Ćirila i Metoda iz Vinkovaca, fra Martin Janković, župnik Župe sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu, fra Nikola Šantek, magistar bogoslova

franjevac konventualaca, fra Tomislav Glavnik, gvardijan Samostana Svetoga Duha u Zagrebu i ostala braća svećenici.

U prigodnoj homiliji fra Josip se osvrnuo na životno posvećenje koje teži prema savršenosti tj. slobodnom odabiru vođenom Božjom voljom i uzorima svetaca. Rekao je da: „Redovnička zajednica, kao i svaka kršćanska obitelj, mora biti mjesto gdje učimo živjeti i umrijeti i uskrsnuti“. Naglasio je kako redovnička zajednica mora biti „mjesto preobraženja; živo svjedočanstvo da nismo zatočenici vlastite prolaznosti, nego muževi i žene na putu prema svetosti, u hodu prema vječnosti“. Također zahvalio je obitelji novozavjetovanika za dar života koji su darovali Kristu. Rekao je kako sam obred ređenja ima simboliku dobrovoljnog darivanja Kristu, kao kad sjeme padne na zemlju, ono umre, ali i donosi obilan rod. Istaknuo je kako je ustrajnost u riječima i djelima jedna od najznačajnijih vrlina franjevačkog života jer: „Krkanski život, osobito redovnička zajednica, lišen perspektive umiranja i svakodnevnog mrtvenja, upada u absurd postojanja“ - rekao je fra Josip.

Nakon propovijedi uslijedio je sam obred svečanog zavjetovanja, u kojem je fra Ivan u ruke Provincijalnoga ministra doživotno obećao kako će živjeti u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći.

Po završetku euharistijskog slavlja uzvanici su se s roditeljima i rođbinom uputili na prigodan domjenak, koji je priređen u Dvorani svetoga Franje, gdje je slavlje nastavljeno u veselom ozračju. Našem fra Ivanu želimo obilje blagoslova na Božjem putu te, kako je rekao fra Josip: „Pogrešna je dilema: brak ili djevičanski život. Dilema je: pripadati Isusu Kristu 100 posto, u braku ili djevičanstvu“.

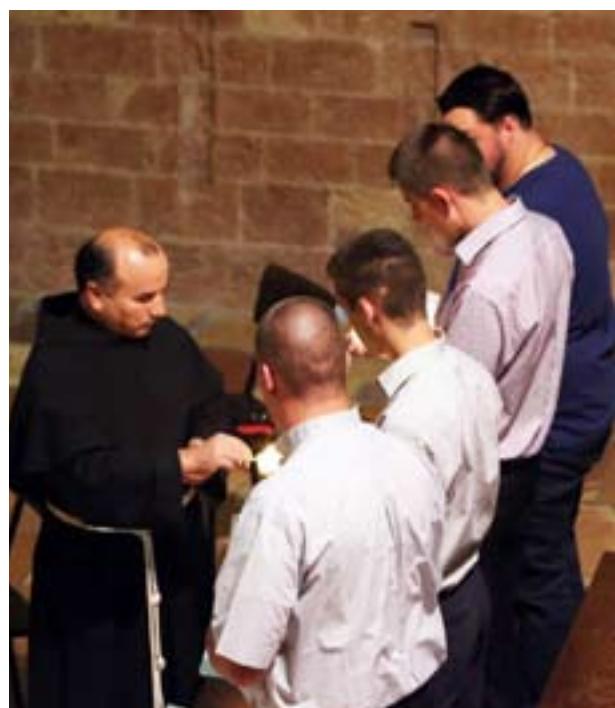
POČETAK NOVICIJATA

DOĐI I SLIJEDI ME!

Nakon dvomjesečnoga tečaja talijanskoga jezika u kolegiju franevaca konventualaca „Seraficum“ u Rimu trojica naših posulanata započeli su godinu kušnje (novicijata) u Asizu. Godina novicijata započela je 12. rujna svečanom večernjom molitvom Časoslova i obredom oblačenja habita kao znaka novoga života. Tijekom nagovora asiški kustos fra Mauro Gambetti zaželio je dobrodošlicu novacima i blagoslovljenu godinu koja je pred njima. Obraćajući se novacima i ostaloj braći samostana istaknuo je prave motive redovničkoga života.

Trojicu hrvatskih mladića u Asiz je dopratio naš subrat fra Zlatko Vlahek koji je ujedno tijekom posljednja dva tjedna uz dvojicu srobraće iz kolegija bio voditelj tečaja talijansko-jezika.

Ovogodišnju novicijatsku zajednicu osim trojice mladih Hrvata čini devet Talijana iz različitih provincija te po jedan novak iz Mađarske, Švicarske, Francuske i Španjolske. ■

NOVI SJEMENIŠTARAC

OD SPOZNAJE DO ODLUKE

Postoje trenuci u kojima osjećamo, znamo da je Bog stupio u naš život. Taj trenutak je trajno obilježio i njegov životni put. Ovdje je riječ o našem novom sjemeništarcu Eriku, koji je odlučio svoj život posvetiti i predati Bogu.

Erik Matejak rođen je 26. lipnja 2000. u Varaždinu, svoje djetinjstvo provodi u zagorskom mjestu Novom Marofu s roditeljima i bratom. Tamo pohađa osnovnu školu, gdje se iskazuje u raznim natjecanjima iz povijesti, kemije i vjeronauka. Jedno vrijeme bavio se rukometom, a kasnije šahom.

Što se tiče obitelji Matejak, oni žive tradicionalno, jednostavno, povučenim životom gdje svojim primjerom u svakodnevnim poslovima, u brizi za bližnje i lude oko sebe, jutarnjom i večernjom molitvom i nedjeljnjim posjećivanjem crkve neprestano svjedoče svoju kršćansku vjeru.

Zbog toga je i Erik već od malih nogu upijao sve te kršćanske vrijednosti i vrline, u njemu se polako počela stvarati slika i želja onoga što bi on mogao biti. Stalnim nedjeljnjim ministriranjem, pomaganjem sada već pokojnom fra Anti Gašpariću oko pakiranja pošte za udrugu Vojske Bezgrješne, svojom iskrenom i nevinom vjerom dolazi do spoznaje da želi jednoga dana postati svećenik-franjevac. Govorio je on to i

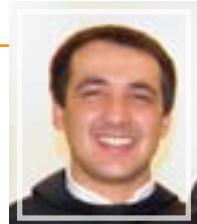
svojim roditeljima, ali oni naravno nisu to uzmali u obzir, znali su da je još premlad da bi već u toj dobi znao razlučiti što će biti. I tako malo pomalo, vrijeme je odmicalo, prolazili su dani, mjeseci, godine, on je rastao, sazrijevao u vjeri, došlo je i vrijeme osmog razreda, a svi dobro znamo da je to prekretnica u našem životu, odnosno postavlja se pitanje kamo poći po završetku osnovne škole, koje zvanje izabrati, u koju srednju školu krenuti, što to uistinu želimo raditi u budućnosti, koje će nas to zvanje ispuniti, da bi se mogli potpuno ostvariti u životu.

Odlučujući ulogu u svemu tome propitki-vanju odigrale su duhovne vježbe ministranta koje su se održavale na Svetom Duhu kod franjevaca konventualaca, gdje ga je na prvu privukao taj franjevački način življenja, jednostavno to je za njega bio definitivan DA, to je ono što je tražio i što želi živjeti. I tako, kako se osnovna škola približavala kraju, počeo se ozbiljnije razgovarati sa sadašnjim gvardijanom i župnikom Marofske crkve fra Vitomirom Glavašem u vezi sa svojim pozivom. Gvardijan je na njegovo zadovoljstvo odmah i prihvatio njegovu iskrenu želju da posveti život Bogu i braći. I tako je Erik na kraju školske godine predao molbu za ulazak za sjemenište. Od onda sve je krenulo novim tijekom, 5. rujna 2015. odlazi iz svoje kuće, napušta svoje roditelje koji su uvijek podržavali njegovu želju, odnosno da ide tamo gdje će biti sretan. Dolazi u Zagreb u samostan na Svetom Duhu, gdje upoznaje svog magistra fra Josipa Ivanovića, koji ga je odmah radosno prihvatio i upoznao sa svim pravilima i načinom života jednog sjemeništarca. Upisuje klasičnu gimnaziju koju sada svakodnevno vesela i radosna srca pohađa i nada se da će uspjeti dogurati do kraja, izdržati sve i jednoga dana postati svećenik te biti na pomoći svakom čovjeku u potrebi, a samim time dati svoj mali doprinos u ovome današnjem svijetu. ■

Erik Matejak - drugi s desne strane

BOG VJERE I BOG FILOZOFÂ U TEOLOGIJI JOSEPHA RATZINGERA

DIPLOMSKI RAD

Diplomski rad, naslovljen *Bog vjere i Bog filozofa u teologiji Josepha Ratzingera*, izrađen je pod mentorstvom prof. dr. sc. Ivana Karlića i dr. sc. Nedjeljke s. Valerije Kovač, a postavljena tema obrađena je na 82 stranice s 350 bilješki. Naslov rada upućuje kako na specifičnost, tako i na općenitost postavljene teme. Tema rada je specifična jer se u njoj elaboriraju temeljne značajke biblijskoga i filozofskoga pojma Boga prema misli Josepha Ratzingera, danas *pape emeritusa* Benedikta XVI. Ovako postavljen naslov istodobno prepostavlja i općenit pristup ovoj temi jer se polazi od činjenice da je riječ Bog jedna od najkorištenijih riječi uopće te se analiziraju i suvremena misaona polazišta s obzirom na pitanje i temu Boga. Složena tema ovoga rada artikulirana je u pet poglavlja. Nastojali smo, sustavnim pristupom i ozbiljnom analizom, prikazati, artikulirati i vrednovati kompleksnu misao Josepha Ratzingera uz važnu napomenu da o Bogu vjere i o Bogu filozofâ naš autor ne piše u sustavnu i zaokruženu vidu, nego prigodno i u različitim kontekstima raspršeno, što dodatno otežava čitanje njegovih spisa kroz prizmu postavljene teme.

1. PRIORITET BOGA U RATZINGEROVU TEOLOŠKOJ MISLI

Iako danas postoje različiti pristupi Bogu, važno je naglasiti da, unatoč mnogim nastojanjima ateista i agnostika, Bog i dalje zanima čovjeka. Bog ostaje važnom temom filozofije, teologije i svakidašnjega života. Govoreći iz

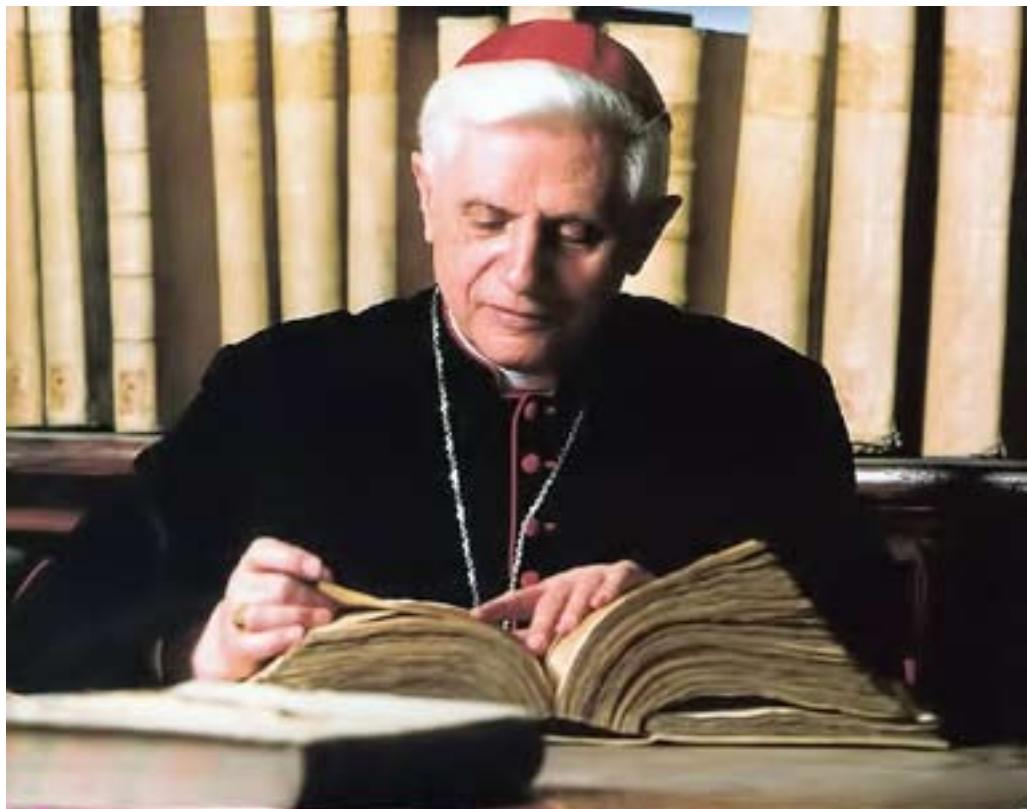
teološkoga kuta gledanja Bog nije puki objekt teoloških promišljanja, već svaki istinski govor o Bogu treba biti vođen bivstvenom poniznošću pred neizmjernošću otajstva Boga. Stoga Bog nikada ne može biti objekt teologije, već ostaje istinski subjekt svakoga teološkog rada. U središtu Ratzingerove teološke misli nije bilo kakav Bog, već Bog Isusa Krista koji je ujedno i trojstveni Bog: Otac, Sin i Duh Sveti. Ipak, ovo ne znači da Ratzinger ne proučava nekršćanska poimanja Boga. U njegovu se teološkom opusu često nailazi na govor o Bogu filozofâ. U svakom slučaju, nije riječ o Bogu svih filozofâ, već prvenstveno o Bogu Platonove i Aristotelove filozofije. Bog o kojem govore filozofi nije Bog grčke religije koja je počivala na mitološkim uvjerenjima i koja je vremenom postala *instutio vitae* ili puka uredba života, već Bog do kojega se dolazilo vlastitim razumom, Bog koji se tumači kao bitak, počelo i uzrok svega postojećeg. Filozofija će *logos* staviti nasuprot *mitosa*, religijskom politeizmu filozofija suprotstavlja određeni monoteizam koji će razrūšiti ideju o bogovima i ponuditi razmišljanje o jednom Богу koji je ujedno i bitak. Važno je istaknuti da Bog grčkih filozofa nema religijsku vrijednost zato što ostaje čisto akademска stvarnost. Iako se u Ratzingerovoj teologiji pronalaze analize predsokratovskih filozofa, on najčešće problematizira Boga u filozofiji Platona i Aristotela. Tumačeći Platonovo učenje o Bogu ističe da Platon o Bogu misli kao o nižem biću koje oblikuje materiju. Kod Aristotela se radi o Bogu koji je vječan, nepromjenjiv i koji ne ulazi u odnos sa stvoreniim svijetom. Bog do kojega dolazi grčka filozofija duhovni je temelj svijeta. Ta-

kav je Bog bitno drugčiji od svega postojećeg. Bog koji je čisto mišljenje, do kojega se dolazi upravo mišljenjem, plod je misaonih npora tako da, gledajući pozitivne osobine Boga filozofa u Ratzingerovoj misli, treba istaknuti da je on apsolutni, nepromjenjivi, vječni i duhovni princip. Treba navesti i negativne karakteristike filozofskoga shvaćanja Boga koji ne djeluje, on je u sebi zatvorena stvarnost. Bog filozofije je daleka i hladna stvarnost koju ne zanimaju svjetska događanja i koji je okrenut prema samome sebi. Ovakvo shvaćanje Boga filozofa iz pera jednoga teologa pomaže u njegovim teološkim razlaganjima istina kršćanske vjere u čijem se središtu nalazi Bog Isusa Krista.

2. PREOBRAZBA BOGA FILOZOFÂ U BOGA VJERE

Ratzinger zastupa tezu komplementarnosti filozofskoga i biblijskoga shvaćanja Boga uz stalno isticanje temeljnih razlika koje postoje među njima. Bog filozofâ potpuno je preobražen

u susretu s Bogom biblijske vjere. Kršćanstvo, koje u sebi nosi zahtjev za univerzalnošću, nagle se širi i dolazi u susret s različitim kulturama, pa tako i grčkom. U teologiji crkvenih otaca vidljivo je da se ne stavlja Isusa Krista u odnos s bogovima antičke religije, već se prihvata govor o grčkom *logosu*. Kršćanstvo koristi filozofiju kako bi do kraja demitologiziralo postojeću religiju i otvorilo prostor susretu helenističke kulture i kršćanstva. Usapoređujući filozofsko i biblijsko shvaćanje Boga Ratzinger ne govori o radikalnoj razlici koja je prisutna u učenjima nekih autora (npr. protestantski teolog Emil Brunner), već zastupa tezu o preobrazbi Boga filozofâ u susretu s Bogom kršćanske vjere. Kršćanska vjera je Bogu filozofa dala potpuno novo značenje zato što je Bog određen kategorijom relacije i ljubavi. Bog vjere nije samo misao, već i ljubav; on nije samo nenastajući bitak već i odnos u sebi, živa stvarnost. Preobrazba se nije dogodila samo u smislu ontološke konцепcije Boga, već i u razumijevanju odnosa Boga i čovjeka. O Bogu vjere se ne govori, već Bog sâm

govori i stupa u odnos s čovjekom. Ratzingerov model komplementarnosti ne znači poistovjećivanje filozofskoga učenja i biblijske vjere, već stalnu svijest o nepremostivim razlikama.

3. BOG ISUSA KRISTA U RATZINGEROVU TEOLOGIJU

Središnja os Ratzingerova teologiziranja jest Bog Isusa Krista. Bog koji se u potpunosti objavio u Isusu Kristu istinski je Bog kojemu se „dolazi“ vjerom. U njemu se Bog otkrio kakav je u sebi samome i koji je njegov naum s ljudima. Bog vjere se u Ratzinergovu razmišljanju pokazuje kao Bog Isusa Krista koji je ujedno i Bog trojstvenoga zajedništva. Bog vjere osobni je Bog koji uistinu djeluje i koji se brine za stvorenji svijet. On sklapa savez s čovjekom u kojem se najbolje vidi asimetričnost odnosa Boga i čovjeka i u čemu se vidi da je Bog u sebi odnos. S Isusom Kristom dolazi do potpuna i jasna shvaćanja Boga koji se objavio u osobi Isusa iz Nazareta. Bog je doista onakav kakvim se objavio u Isusu Kristu; on je Otac, Sin i Duh Sveti. Bog nije vječna samoća, već vječna ljubav; on je trostveno jedinstvo. Vrhunac je Božje objave na jasan način sadržan u rečenici Prve Ivanove poslanice koja poručuje da je Bog ljubav (usp. 1 Iv 4,16), čime se i u središte kršćanske vjere, samim time i kršćanske teologije, stavљa činjenica Boga koji je sâma ljubav. Bog vjere je, najjednostavnije rečeno, Bog ljubavi. Bog jest ljubav i on djeluje iz ljubavi. Promišljajući o Bogu koji se objavio kao Bog trojstvene ljubavi Ratzinger navodi da je biblijski Bog u isti mah Agape i Logos, Sebedarje i Istina, Ljubav i Riječ.

Unatoč tome što se autor nesustavno i prigodno bavi problemom odnosa Boga vjere i Božeg filozofâ, ovom se temom mogu obuhvatiti i jasnije osvijetliti mnoge druge važne dimenzije teologije Josepha Ratzingera. Ipak, ono što je najvažnije u njegovoj teologiji jest činjenica da se u Bogu kojega je objavio Isus Krist nalazi i smisao. Bog nije općenita ideja niti neko uđaljeno biće ili filozofski konstrukt, već istinski Bog koji nam nudi iskustvo smisla. Teologije koje, poput Ratzingerove, u središte svojih promišljanja stavljaju neprolaznu stvarnost, tj. samoga Boga, zasigurno nikada ne gube na svojoj važnosti i trajnosti. Zapravo, trajnost nečije mi-

sli nije uvjetovana samo osobnom genijalnošću, već spremnošću da se prihvati vlastita malenost pred Neizmjernim i zašuti pred Onim koji ima odgovore na sva naša pitanja i traženja. ■

LITURGIJA PREZBITERSKOGA REĐENJA

DIPLOMSKI RAD

Puni naziv diplomskoga rada je „*In-nova in visceribus eorum Spiritum sanctitatis.*“ Lik prezbitera prema liturgiji prezbterskoga ređenja, a izrađen je pod mentorstvom prof. dr. sc. Ante Crnčevića.

Misao pape Ivana Pavla II.: „Ovo je prekrasno vrijeme da se bude svećenik“ u sebi donosi istinu jasnu svima: svijet je potreban svećenika, ali onih koji će se u potpunosti staviti u službu Bogu i čovjeku. Veličina i dostojanstvo svećenika proizlazi iz darovanosti koju mu Krist nesebično daje, a koju on prenosi drugima. Upravo iz toga dara svećenik prima svoj identitet. Danas, pak, govoriti o identitetu i pri-padnosti nekomu vrlo je teško i neshvatljivo jer svi žele okusiti *ljepotu samostalnosti*, a istovremeno bježe od onoga što jest temelj njihove slobode i pripadnosti. Svećenik pripada Kristu koji ga je pozvao i postavio sebi u službu, a njegov identitet najjasnije se očituje u življenju njegova krsnoga poziva, u suočenosti Kristu; njegov identitet izranja iz molitve Crkve i tako se daje u potpunosti iskusiti – u zajedništvu. Razni su, stoga, spisi koji pokušavaju odgovoriti na pitanje *tko je svećenik*, ali najjasniji odgovor nudi nam obred prezbterskoga ređenja, a napose njegova euhologija koju baštinimo od gotovo samih početaka Crkve.

Rad je podijeljen na četiri velika poglavlja na koje ćemo se osvrnuti pogledom na sadržaj. U prvom poglavlju *Zaređeni službenici „drugoga stupanja“ svetoga reda* govori se najprije o Kristovu svećeništvu, a zatim o nauku Drugoga vatikanskog koncila. Drugo poglavlje naslovljeno *Liturgija prezbterskoga ređenja* približava nam

obred ređenja tijekom povijesti te na poseban način obred obnovljen posljednjom liturgijskom obnovom.

U trećem poglavlju *Prex ordinationis: temelji teologije prezbiterata* osvrće se na središnji, euhološki dio liturgije prezbterskoga ređenja. Analizirajući posvetnu molitvu pokušava se konkretnije odgovoriti na postavljeno pitanje.

Najstariji euhološki tekst središnjega dijela prezbterskoga ređenja pronalazimo u *Traditio apostolica*, poznatoj kao najstarijemu sačuvanom dokumentu koji sadrži molitvene tekstove ređenjā. Kao i u razvoju samoga obreda – koji se najprije sastojao od polaganja ruku i posvetne molitve, a zatim se proširivao pripremnim i eksplikativnim obredima – i u posvetnoj molitvi vidimo utjecaj mesta i vremena. Pokušali smo sažeto prikazati razvoj posvetne molitve prezbterskoga ređenja od *Traditio apostolica* do molitve današnjih dana.

Današnja posvetna molitva u liturgiji prezbterskoga ređenja svoje temelje pronalazi u *Sacramentale Veronense* uz izmjene koje je doživjela nakon liturgijske obnove Drugoga vatikanskog koncila. U odnosu na izmjene iz 1968. godine sadašnja je molitva još više proširena i priлагodjena smjernicama obnove i misli. Imajući u vidu činjenicu da je *Pontifikal* prva obnovljena liturgijska knjiga, a uzet ćemo u obzir i brzinu kojom se pristupilo njegovoj obnovi i uređenju, bilo je potrebno naglasiti važnost prezbterske službe i obogatiti je prikladnim izrazima. Molitva predstavlja hod čovjeka s Bogom tijekom povijesti i događaja spasenja. Tako se dolazi i do sadašnjega trenutka kada izabranici, iako već članovi Crkve, postaju dijelom svećeničko-

ga naroda, izabranoga za službu Bogu i narodu. Izabranik se, stoga, može ne samo poistovjetiti s biblijskim figurama i u svome životu prepoznati tragove Božje blizine, nego u potpunosti postati svjestan događaja otkupljenja i posvećenja koje živi u vlastitom tijelu. Taj *nunc* otajstva ostvaruje se po uronjenosti: „Svećenik je po sakramenu potpuno uronjen u Krista da bi, polazeći od njega i djelujući s obzirom na njega, u zajedništvu s njime obnašao službu jedinoga pastira Isusa u kojem Bog kao čovjek želi biti naš Pastir. Kako bismo lakše shvatili taj odnos Boga i izabranoga u posvetnoj molitvi ređenja, podijelili smo je na anaklezu, anamnezu, epiklezu i dokologiju i tako razmišljali o tekstu, njegovu smislu i značenju za život novoga prezbitera.“

U posljednjem, četvrtom, poglavju *Euhološke slike obnovljenoga prezbiterata* ukratko se govori o samoj ulozi prezbitera u njemu od Boga darovanoj zajednici.

Prezbitersko ređenje u sebi, što na nevidljiv, što na vidljiv način, donosi slike službe i života prezbitera kakav izabranik Božji, od ljudi uzet koji se za ljude postavlja, ima biti. Slike, stoga, prozilaze iz obećanjâ samih izabranika,

iz posvetne molitve te iz eksplikativnih obreda. Cijela liturgija ređenja zapravo je hod do potpune slike prezbitera. Izabrani od Boga i Crkve ređenici bivaju postavljeni u odnos s poviješću, kako je ukratko navodi anamnetski dio posvetne molitve, ali su postavljeni u odnos prema Bogu, biskupu, cijeloj Crkvi i međusobno. Otvoreni djelovanju milosti Duha Svetoga na sebe prihvaćaju dužnosti svoje službe koja ih čini vidljivima i prepoznatljivima u Crkvi. Završni epikletski dio nevidljivo daje ono što će biti eksplikativno prikazano, a proživljeno u svakodnevnom doticaju s otajstvenim. Upravo iz susreta s otajstvom prezbiter crpi snagu za svoje djelovanje koje je u uskoj povezanosti s Duhom svetosti. Prezbiter postaje ikonom Krista svećenika i pastira što se jasno očituje na njegovu duhovnom/liturgijskom i pastoralnom planu.

Zanimljivo je, prema tome, povezati dijelove obreda prezbiterskoga ređenja i zaključiti kako se međusobno isprepliću i obogaćuju. Budući da su izabranici obećali suradnju s biskupom sa svoje strane, biskup i cijela zajednica mole: *Bili valjani suradnici našega reda*. Upravo se ova molitva očituje i daje vidjeti nijihovom unu-

tarnjom povezanošću i vanjskom suradnjom u navještaju i poučavanju evanđelja, slavljenju sakramenata, vlastitom posvećenju i posvećenju naroda Božjega. Primanjem crkvene službe prezbiterata prezbiter „predstavlja samoga Krista, tj. uprisutnjuje ga u znaku, riječi, djelovanju te kao njegov realan simbol i prozirnost (sakrament) naznačuje i pokazuje njega samoga“.

Na početku svojega razmatranja za dan mlađe mise Joseph Ratzinger se pita: „Ima li još smisla postati svećenik u svijetu u kojemu vrijeđi još samo tehnički i socijalni napredak? Imo li vjera budućnost? Isplati li se sav svoj život staviti na ovu kocku?“ Pitanje *tko je svećenik* sada bi moglo dobiti odgovor koji će i dalje biti nepotpun, nedorečen jer ga je nemoguće u potpunosti izraziti.

Temeljeći se na biblijskim i liturgijskim vremenima nastojali smo prezbitera smjestiti u povijest spasenja koja svoj vrhunac nalazi u vremenom otajstvu Isusa Krista i kojemu je sve usmjereno. Počevši upravo od novosti njegova svećeništva u odnosu na starozavjetno svećeništvo, temeljeći se na nauku Crkve, a napose na nauku Drugoga vatikanskog koncila, pokušali smo ocrtati lik prezbitera prema liturgiji prezbiterijskoga ređenja. Liturgijska vrela pomogla su nam promatrati razvoj liturgijske misli i samoga obreda, njegove vidljive promjene. Moguće je vidjeti kontinuitet u samome tekstu posvetne molitve koja se, iako u izmijenjenu obliku, koristi i danas u liturgiji ređenja. Moguće

je uvidjeti bogatstvo koje su povijest i liturgija donijele do današnjih dana i predaju je novim naraštajima.

Iščitavajući, stoga, sam obred, preoblikovan u posljednjoj liturgijskoj obnovi, postaje nam jasniji lik prezbitera, njegova uloga u Crkvi i svijetu. Iz proučavanoga proizlazi da u životu svećenika protagonist nije pojedinac, nego Trojstveni Bog koji djeluje u njegovu životu: on ga poziva, posvećuje i šalje drugima. Dar i otajstvo ostvaruju se polaganjem biskupovih ruku na glave izabranika koje Crkva potvrđuje u njihovu nastojanju. U zajedništvu okupljenih izabranik postaje pomazan Duhom Svetim, obdarjen njegovom milošću postaje navjestiteljem, slaviteljem i darom drugima.

Iskoristio bih misli kardinala Josepha Ratzingera koji daje odgovor: „Biti pastir u Isusovoj službi znači (...) dovoditi ljude k Isusu Kristu i tako ih privoditi istini i ljubavi, smislu koji im je i danas potreban. Jer, ni danas čovjek ne živi samo od kruha ni samo od novca. Privoditi Isusu Kristu, privoditi istini koja je smisao – to se događa prenošenjem riječi Isusa Krista i podjeljivanjem sakramenata u kojima nam Gospodin i dalje daje svoj život.“ Te riječi na jednostavan način, možda malo bliži ljudskom uhu, daju okusiti ljepotu prezbiterova dostojanstva koje proizlazi iz Kristova sinovskoga i kraljevskoga dostojanstva. U njima je prepoznatljiva svetost koja je milošću Duha zazvana nad izabranike. ■

„SAMO LJUBAV STVARA!“ - I STVORILA JE!

KOLBEVOA GODINA

Kada danas govorimo o uspjehu, često nam pred oči dolaze slike poput trokatnice, najnovijega modela automobila ili skupocjena nakita. Kod onih koji ipak razmišljaju o barem malo višim ciljevima na umu su uglavnom dobar muž ili žena i zdrava i pametna djeca, bogat društveni život i slično. U posvećenom životu isti bi se uglavnom mjerio po zdravu i intenzivnu duhovnom životu, življenju u miru sa svim članovima zajednice i po broju privedenih ljudi k radosnoj vijesti – Kristu! Međutim, velika većina ni jedne ni druge skupine ljudi ne razmišlja o smrti u 41. godini života kao o nečemu usješnu. Razrušen cijeli novi grad svakako ne pripada ničoj listi prioriteta. Čemu sav ovaj govor? Upravo kako bih pokazao da Gospodin često ogoljuje naše uspjehe i pokazuje ih onakvima kakvi zapravo jesu. Zatim ih pročišćuje i, u skladu s vremenom u kojem živimo, prilagođava da bi svima bili korisni i razumljivi. Nakon naše smrti „predvodi“ ih na jezik vremena u kojem mi više ne živimo, ali zahvaljujući utemeljenosti na Kris-tovoj poruci i osobi opstaju zauvijek.

VELIKA LIČNOST IZ MALOGA KRAJA

Sveti Maksimilijan Marija Kolbe rođen je kao Rajmund Kolbe 18. siječnja 1894. u mjestu Zdunska Woła u Poljskoj. Maksimilijan je još kao mladić upoznao oslobođajuću, ali i tlačiteljsku dimenziju siromaštva i rada. To je iskustvo doprinijelo kasnijem izboru koji ga je naveo da prigrli Pravilo svetoga Franje među franjevcima konventualcima u Lavovu (1907.).

Ono po čemu je Kolbe najviše uzor čin je davanja vlastitoga života umjesto života oca jedne obitelji. Franjo Gajowniczek, nasumično odabran i osuđen na smrt glađu, kao osveta SS-ovca za bijeg jednoga od zatočenika, trebao je umrijeti, no Kolbe je, prepoznavši snagu obitelji za društvo, potaknut nutarnjim opredjeljenjem za Krista i Crkvu, dao svoj život umjesto njegova. Kolbe je ubijen 14. kolovoza 1941. smrtonosnom injekcijom ugljične kiseline jer je celija, koju je molitvom i pjesmom pretvorio u kapelicu i koju je dijelio s još devet zatočenika, bila potrebna za druge žrtve.

KOLBE – SIN, BRAT I OTAC

Za vrijeme života Kolbe je, u suradnji s Božjom providnošću, činio doista velika i hrabra djela koja su bila daleko ispred njegova vremena: evangelizirao je putem medija, osobito tiska, osnivao je nove zajednice koje su revnije i osvještenije živjele franjevačku radikalnost, osnovao je dva grada Bezgrešne, a na osobnom planu davao svjedočanstvo „luda“ predanja u ruke Božje i u ruke Jedine – Bezgrešne! Upravo je ona bila njegovo uporište. U vremenima koja za svijet, ali ni za Crkvu, nisu bila odveć sjajna, Kolbe je u Presvetoj Bogorodici Mariji vidoj užor kadar potresti savjesti i omogućiti kršćanstvu ponovno uzimanje daha. Bio je to uzor, međutim, za koji je valjalo vojevati „dobar boj vjere“. Radi toga je 16. listopada 1917. u Rimu utemeljio Vojsku Bezgrešne, sredstvo širenja i življenja pobožnosti prema Majci Kristovoj, još i danas vrlo živo i napredno. Prema svemu ovde napisanom možemo zaključiti: Kolbe je bio

otac svima oko sebe: potpora, zaštitnik i branitelj; po uzoru na našega nebeskog Oca!

Sveti je Maksimilijan pripadao Redu male braće konventualaca. Već po izboru zvanja bio je brat, i to mali brat! Rastao je u malenosti, a o njegovoj poniznosti, nadasve u vidu poslušnosti, nadaleko se čulo. Ništa pak od svega toga, ni Kolbeovo očinstvo ni bratstvo, ne bi bilo moguće da nije bilo onoga najvažnijeg za svakoga od nas: sinovstva. Svi smo mi nečiji sinovi. I Maksimilijan je bio. Čitamo u njegovu pismu majci Mariji: „Predraga mama! Teško je opisati radost koju je u meni prouzročilo iznenađenje kada sam primio tvoje pismo! Sve je to djelo Providnosti preko Bezgrešne. Zahvalio sam joj na koljenima i prepričao njezinu beskrajnu milosrđu cijelu našu obitelj, ali i svakoga člana posebno“ (Pismo Mariji Kolbe u Krakow napisano u Rimu nakon 26. rujna 1918.). Svoj život Kolbe je dao ponajviše zbog vapaja Franje Gajowniczeke za djecom. Čak se i sam Isus Krist – Bogočovjek nazvao Sinom Očevim. Bilo bi posve legitimno da je Presveto Trostvo odabralo neke druge termine za samoobjavu čovjeku, ali mu se svidjelo odabrati baš taj odnosni (relacijski) način objave. Svako je ovozemaljsko sinovstvo utemeljeno u Kristovu koji je pravi uzor i primjer osluškivanja Očeve riječi i vršeњa volje Božje, svega onoga što je Kolbe nadasve ljubio. No ne zaboravimo! On je i Marijin ljubljeni sin, ali i mučenik za obitelj. Promatraljući u ovom svjetlu, on je cijeli život živio braneći i štiteći obitelj, ali još više bivajući uzo-

rom za svakoga člana velike obitelji – Crkve!

Nema većega uspjeha u životu nego slobode odreći se svoga života da bi ga drugi imali. Sveti je Maksimilijan u tome uspio vrativši jednoj obitelji oca i davši sama sebe našoj Crkvi i Redu, ali i cijelom svijetu primjer uspjela života! Neka i nama njegove riječi pomognu i osnaže nas u našem životu: „Samo će onaj slaviti pobjedu koji s molitvom na usnama Bezgrešnoj ili u dubini vlastitoga srca, koji je preko trpljenja očišćeno i zapaljeno žarkim ognjem ljubavi prema Bogu, a tjera ga sama ljubav, čini što je moguće da pridobije što više duša za Boga preko Bezgrešne, da ih osloboди od zamke zla i da ih učini sretнима.“ (M. Kolbe, „Članci“; izišlo u „Rycerz Niepokalanej“, studeni 1924.)

KOLBEJOVA GODINA – ISPIT SAVJESTI

Godina svetoga Maksimilijana Marije Kolbea, u kojoj slavimo 75 godina od njegova rođenja za nebo, otvorena je 13. kolovoza 2015. godine, a traje do blagdana svetoga Maksimilijana 14. kolovoza 2016. Ono što je Red franjevaca konventualaca htio ovim činom poručiti svijetu jest da je svjedočanstvo ovoga sveca još uvijek živo u Kristovoj Crkvi te da smo svi pozvani naslijedovati Krista u mjestu i vremenu u kojem živimo upravo onako kako je to i Kolbe učinio. Mijenjajući sebe, čineći sebe boljom osobom uz Božju pomoć mijenjao je i stvarnost oko sebe. Svi smo na to pozvani: stvarati iz ljubavi jer samo ljubav stvara!

PIŠE: ŽELJKO KLARIĆ

OBITELJ KLARIĆ

GDJE ČELJAD NIJE BIJESNA, NI KUĆA NIJE TIJESNA

ZA NAMA JE SINODA O OBITELJI.
NA TOM TRAGU ŽELJA NAM JE
PREDSTAVITI I JEDNOGA ČLANA
NAŠE PROVINCije KOJI DOLAZI
IZ MNOGOBROJNE OBITELJI,
A TO JE FRA ŽELJKO KLARIĆ.

Moja je obitelj velika i brojna. Ima nas devetero djece. S roditeljima obitelj broji 11, kao jedan nogometni tim. Obično me pitaju znam li svima imena budući da su sve sestre udane i braća poženjena i imaju svoje obitelji i svoju dječu tako da je početni broj od 11 članova sada već utrostručen, s tendencijom stavnoga rasta. Imena znam, ali teško je pratiti sve datume. Ne znam rođendane svih nećaka i tko je koji razred, kao ni rođendane svih zetova i nevjestica, puno je to brojeva pa ču se koncentrirati na glavne od kojih je sve počelo: na moje roditelje.

Tata Pejo, od milja Brko, i mama Kaja, vjenčali su se 20. siječnja 1973. Prije vjenčanja bili su prvi susjedi, a zanimljivo je da su se oboje prezivali Klarić. Njemu je bilo 20, a njoj 18 godina. Kada su se vjenčali, planirali su da će imati berem tri sina. Ali Božji je plan bio nešto drugčiji. Pred kraj '74. rodila se moja najstarija sestra Manda. Ona je mirna i fina, najstarije je i najozbiljnije dijete u našoj obitelji. Već je dugo godina u braku s Nikolom i imaju dvoje djece od kojih je starije već punoljetno. Nakon nje rodila se Mirjana (1976.); ona je poznati radnik u našoj obitelji, naime zajedno s najstarijom sestrom odigrala je veliku ulogu u obitelji u vrijeme Domovinskoga rata kada je otisla u Italiju raditi kako bi zarađivala za našu veliku obitelj jer je tata bio u ratu. Svi smo joj na tome zahvalni, iako nam je pomalo i žao jer je u Italiji našla ljubav svoga života i ostala živjeti тамо; imaju sada već veliku Carmen. Treća po redu je sestra Luce (1977.), ona pravi najbolje kolače i u sretnu je braku s Ivom, imaju četvero dje-

ce. Kada se rodila i naša četvrta sestra Ivanka (1979.), roditelji su mislili da se Bog s njima šali jer njihov plan o trojici sinova s početka priče bio je sve dalji i činio se neostvariv. Ivanka je u braku s Danijelom, žive i rade u Njemačkoj, ona je u našoj obitelji veza između svih. Kada se ne uspijemo svi čuti sa svima, onda pitamo Ivaniku, ona je nešto kao tajnica naše obitelji. Kada se nakon nje rodila i moja peta sestra Željka (1981.), roditelji su je gotovo zamjenili u rodištu. Srećom nisu jer je Željka glasnogovornik obitelji i živa legenda koja je referentna točka svih naših događanja. U braku je s Vladom i imaju troje djece. Nakon nje rodio se Ivica, napokon sin i ponos čaćin, ime didovo. U našoj obitelji on je zadužen za organizacije fešti, roštilja i za pjesmu. Društven čovjek, odskora oženjen s Radom i imaju jedno dijete.

A sada novi odlomak jer sam na svijet došao ja, Željko. Ovo je ime trebalo dobiti prvo dijete mojih roditelja, pa onda moj stariji brat, ali, eto, mene je zapalo. Po priči moga oca dobio sam ime po jednom drugom fra Željku, a izgleda i da je izmolio da i ja postanem fratar. Nakon mene

rođena je još jedna sestra, Dragana (1989.). Iako sve moje sestre odlično kuhaju, ona je naslijedila najbolju maminu kuhinju, čiji sam najčešći gost bio ja jer su živjeli blizu u Zagrebu. U braku je s Antonom i imaju troje djece. Posljednji, ali ne i najmanje važan, rodio se naš brat Branko. Dobio je ime po didu s mamine strane. Rođen je 1992., u trenutku najgorega ratovanja u našemu rodnom gradu Jajcu. Već je s tri mjeseca morao bježati pred navalom rata. Izgleda da ga je to iskustvo uozbiljilo da se u dvadesetoj oženio s Matejom s kojom ima dvoje djece. Radi u rudniku. Jedini je koji živi s roditeljima i njemu najčešće svi dolazimo. To je približan opis moje obitelji, iako znam da su oni puno više i puno bolje nego što ja to mogu sažeti u ovaj tekst.

Selo iz kojega sam zove se Bistrica. Do vremena prije rata to je selo vrvjelo životom i nije bilo neobično biti iz mnogobrojne obitelji. Život je bio takav. Obitelji su bile pune života. Tako i moja. Ima jako puno obitelji s barem petero djece, a nisu rijetke ni obitelji s osmero ili devetero djece.

Rat je ostavio bolne posljedice kako na samo mjesto, tako i na našu obitelj. U našoj obitelji, srećom, nitko nije poginuo, ali rat je uči-

nio drugu najgoru stvar: rastjerao nas je. Bili smo izbjeglice i morali smo bježati s našega ognjista tako da smo tri godine živjeli u Hercegovini. Bilo je to ružno vrijeme, ali uspjeli smo se održati i biti blizu jedni drugima kada je trebalo. Zbog rata naša se obitelj uspjela okupiti cijela samo u dvije ili tri prilike. Danas su ta ratna vremena iza nas, više se na to vrijeme go-tovo i ne osvrćemo i u našem je gradu suživot s muslimanima jako dobar i nema problema.

Moja je obitelj zajednica koja razgovara, odlučuje i međusobno se voli i poštuje. Najviše su za to zasluzni naši roditelji, svako u svojoj ulozi. Otar hranitelj i majka hrabara, čvrsta ruka, ali iznad svega nježna i dobra. Usadili su u nas i u naše odnose kvalitetne temelje, možemo reći da se imamo na koga ugledati. Oni su naš ponos jer život nije bio umiljat prema njima, ali vjerujemo da su uspjeli u svom naumu obećanja ljubavi na početku zajedničkoga života.

Već sam rekao kako sam dobio ime po jednom fratu, kao što vjerujem i da je moje zvanje rođeno u mojoj obitelji. Život je i pred njih

stavljao izazove, ali znam da su sve prolazili uz obiteljsku molitvu ili, kako oni kažu: kako Bog zapovijeda. Roditelji su bili otvoreni i mudri kada su nas usmjeravali u izboru životnoga zvanja. Kao što nisu uvjetovali ili branili drugoj djeci izbor bračnoga partnera, tako nisu bili prepreka ni za moj životni izbor, dapače poduprli su me, ali i dali da sam izaberem. Moja je obitelj i moja prva molitvena zajednica koja je utjecala na mene da izaberem baš franjevački red, u njoj sam naučio što su zajedništvo i dijeljenje, na neki sam način to nastavio živjeti i kasnije.

Moji roditelji nisu bili prestrogci, odgajali su nas kako su najbolje znali i umjeli. Odgajali su nas svojim životom i primjerom. Koristili su se različitim metodama: od molitve i odlaska u Crkvu, razgovora i igre do različitih kućnih poslova, a koji put i šibe.

Nemamo više priliku okupljati se prečesto, s nekim se vidimo jednom godišnje, svatko ima svoj život, ali svako naše okupljanje priča je za sebe, svaki put kada se susretнемo, sve prsti od smijeha, priče i igre... ■

Crkva je ovlaštena
naviještati Božje milosrđe,
živo srce Evandjelja,
koje na svoj vlastiti način mora
probiti srce i um svake osobe.

Kristova Supružnica
mora uzorak
svojeg ponašanja
uskladiti s Božjim Sinom
koji je išao
do svakoga bez iznimke.

U današnje vrijeme,
kada Crkva ima zadaću
nove evangelizacije,
tema milosrđa
treba uvijek iznova
biti predložena
s novim entuzijazmom
i obnovljenim
pastoralnim djelovanjem.

Za Crkvu i za
vjerodostojnost
njenih poruka je
u potpunosti ključno
da ona sama živi
i svjedoči milosrđe.

Njezin jezik i njezine geste
moraju prenositi milosrđe,
tako da dotaknu
srca svih ljudi
i ponovo ih inspiriraju
da pronađu cestu
koja vodi do Oca.

(Papa Franjo, *Misericordiae Vultus*, 12)

LECTIO DIVINA

TO ČINI I ŽIVJET ĆEŠ!

Lectio divina je put za produbljivanje i kušanje riječi Božje. U njoj razmatramo kako doživjeti prisutnost Boga čitanjem i slušanjem, odnosno molitvom, meditacijom i kontemplacijom. Lectio divina je odličan način traženja i nalaženja istine i preporučena je svakom vjerniku koji želi uspostaviti dijalog s Gospodinom.

Pronađi mjesto gdje te sljedećih pola sata nitko i ništa neće smetati. Duboko se saberi i opredijeli potpuno za komuniciranje s Bogom. Oslobodi se svih briga, grijeha i rastresenosti. Smiri se i lagano izgovaraj molitvu Duhu Svetomu da te uroni u puninu Boga prisutnog pred tobom.

MOLITVA DUHU SVETOM

Dođi Duše Sveti,
daj da toplina tvoje ljubavi koja ozdravlja
ude u najintimnije predjele moga srca,
da mogu doživjeti i tražiti svaki dan Boga.

Ispuni moje srce beskrajnim milosrđem
da bih mogao živjeti i raditi za bolji svijet,
da bih mogao uvidjeti potrebe svakog čovjeka
i pomoći im u nevoljama života.

Daj mi, Duše Sveti, mudrost i moć uviđanja,
da bih i druge potaknuo na molitvu.

Pomozi mi da steknem povjerenje u svoju čežnju
i pokaži mi za što me želiš upotrijebiti
na ovom svijetu.

Daj mi da postanem čovjek
kakav bih uistinu trebao biti.

LECTIO

Iz evanđelja po Luki (10, 25-37)

I gle, neki zakonoznanac usta i, da ga iskuša, upita: »Učitelju, što mi je činiti da život vječni baštinim?« A on mu reče: »U Zakonu što piše? Kako čitaš?« Odgovori mu onaj: »Ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svoga, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svim umom svojim; i svoga bližnjega kao sebe samoga!«

Reče mu na to Isus:

»Pravo si odgovorio. To čini i živjet ćeš.« Ali hoteći se opravdati, reče on Isusu: »A tko je moj bližnji?« Isus prihvati i reče: »Čovjek neki silazio iz Jeruzalema u Jerihon. Upao među razbojnike, koji ga svukoše i izraniše pa odoše ostavivši ga polumrtva. Slučajno je onim putem silazio neki svećenik, vidje ga i zaobiđe. A tako i levit: prolazeći onuda, vidje ga i zaobiđe.

Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj. Sutradan izvadi dva denara, dade ih gostioničaru i reče: „Pobrini se za njega. Ako što više potrošiš, isplatit će ti kad se budem vraćao.“ »Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao među razbojnike?« On odgovori: »Onaj koji mu iskaza milosrđe.« Nato mu reče Isus: »Idi pa i ti čini tako!«

Razumijevanje teksta

Ova je prisopdoba dio Lukina 10. poglavљa, tzv. poglavje o poslanju sedamdesetdvojice, gdje Isus određuje sedamdesetdvójicu učenika i šalje ih u misije. Što to znači biti misionar evanđelja? Bog i nas šalje učiniti nešto? Biti misionarima znači biti Samarijanac za druge, to

jest postati blizak onima koji su u potrebi. Kršćanin je pozvan nastaviti Isusovo poslanje, On sam je Samarijanac koji je iskazao milost grijehom ranjenom čovječanstvu, i postao misionar koji je došao liječiti naše rane. Ova prispodoba o dobrom Samarijancu potiče nas da se zapita-
mo uistinu „a tko je to moj bližnji?“.

MEDITATIO

„Isuse učitelju, što mi je činiti da zadobijem život vječni?“

I u današnje vrijeme ima nas mnogo kršćana koji se nalazimo napola u Crkvi, a napola izvan Crkve, a naša polovičnost očituje se na razne načine. Dolazimo u crkvu, na svetu Misu, ali bez ikakva unutarnjeg sudjelovanja kod slete mise i drugih pobožnosti, bez ikakva truda da dušu barem malo podignemo svojim mislima Bogu. Ili neprestano kasnimo na misu, samo toliko dodemo da nekako ispunimo svoju kršćansku dužnost. Neki od nas, opet polovični kršćani, samo vjerujemo, a u crkvu uopće ni ne zalamimo. Ne živimo uopće po vjeri. Napola smo u Crkvi, napola vani. Ili opet slušamo propovi-

jed kao riječ Božju, ali možda odmah zatim, privgovaramo Bogu, Crkvi i svećenicima. Hvalimo se svojim kršćanstvom, a možda u našem radu i djelovanju nema kod nas ni traga kršćanske ljubavi i pravednosti. Možda imamo u kući sliku sv. Obitelji, ali u našoj obitelji nema ni svesti braka, ni vjernosti, ni pravoga kršćanskog obiteljskog života. Kod svete isповijedi smo odlučili da čemo se popraviti, a nakon toga ne-ma nikakva pokušaja da se popravimo, nego opet činimo iste grijeha. Kod svete pričesti govorimo Isusu da ga ljubimo, da čemo se čuvati svojih grijeha, a tek što smo izašli iz crkve, više ne mislimo na svoje obećanje.

Da li smo ikad uistinu malo zastali nad svojim životom i upitali Gospodina: Isuse učitelju, što mi je činiti da zadobijem život vječni? Ili odgađamo to pitanje i živimo u vlastitim razmišljanjima i shvaćanjima ovoga prolaznoga života, ne pitajući se za ono najbitnije, a to je život vječni.

Nemojmo zaboraviti da Gospodin nije zadovoljan s polovicom našega srca. Ljubiti Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, ne samo

s pola srca. Služiti vjerno svome Bogu do posljednjeg daha svoga života!

„LJUBITI BLIŽNJEGA SVOGA“

Prvo moramo prihvati i ljubiti sebe da bismo mogli ljubiti i prihvati drugoga. Prihvatanje nas samih je puno teže nego čak prihvati drugu osobu. Naš ponos, strah od ne-bitijvoljen, osjećaji manje vrijednosti često imaju preduboko korijenje u nama. Pogledajte samo kako na loš način reagiramo na svoje padove, pogreške, neuspjeh, gdje nas oni mogu demoralizirati, stvoriti u nama osjećaj krivnje ili nas dovesti u stanje žalosti i depresije. U biti, jedini način da nadiđemo sva ova stanja možemo sebi osigurati potpuno samo pod Božjim vodstvom. Da ljubimo, da sebe ljubimo, trebamo posrednika, to jest Boga, Onoga koji nam je govorio preko proroka Izajе: „Jer dragocjen si u mojim očima, vrijedan si i ja te ljubim“ (Iz 43, 4). Isto tako imamo i životnu potrebu u pogledu nas samih od strane drugoga, htjeli bismo da nas svi vole i da nas prihvataju. Može biti na primjer pogled roditelja, prijatelja, duhovnika, ali bolji nego bilo koji drugi je pogled našega Boga, Oca našega, koji jedini gleda u naš bitak, u našu nutrinu. Zato jer je njegov pogled čišći, istinitiji, nježniji, s više ljubavi i s više nade nego bilo koji drugi što postoji u ovome svijetu. I to je najveći dar koji možemo dobiti, kogim tražimo lice Gospodnje, ustrajni u molitvi i nadi da ćemo se jednoga dana osjećati voljeni, sigurni, puni Božje ljubavi i ispunjeni do kraja.

Za osobno razmišljanje.

Što je to bitno što tvori smisao i što životu daje dubinu moga postojanja?

Kakav bih ja rado htio biti pred samim sobom, za Boga, za druge?

Kako da nadvladam sebe glede nekih konkretnih stvari i odaberem ono što je bolje za mene i druge?

ORATIO

(Ps. 69, 14 i 17. 30-31. 33-34. 36ab i 37)

No tebi se molim, Jahve,
u vrijeme milosti, Bože;
po velikoj dobroti svojoj ti me usliši
po svojoj vjernoj pomoći!
Usliši me, Jahve,
jer je dobrostiva milost tvoja,
po velikom milosrđu pogledaj na me!
Ja sam jadnik i bolnik –
nek' me štiti tvoja pomoć, o Bože!
Božje ču ime hvaliti popijevkom,
hvalit ču ga zahvalnicom.
Gledajte, ubogi, i radujte se,
nek' vam oživi srce,
svima koji Boga tražite.
Jer siromahe Jahve čuje,
on ne prezire sužanja svojih.
Jer Bog će spasiti Sion –
on će sagradit' gradove Judine –
tu će oni stanovat', imati baštinu.
Baštinit će ga potomci slugu njegovih;
prebivat će u njemu
oni što ljube ime Božje.

CONTEMPLATIO

»Ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svoga, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svim umom svojim; i svoga bližnjega kao sebe samoga!«

ACTION

Još danas želim se obratiti, želim se darovati Bogu i ljudima. Želim oprostiti drugima, sebi i Bogu.

Od danas ne želim u čovjeku gledati зло nego dobro, ne želim suditi i osuđivati bližnjega.

Želim, da za svakog čovjeka imam sućuti, da svakome nevoljniku pomognem u skladu s Božjim planom spasenja.

MOJE RAZMIŠLJANJE

„ČOVJEK JE USAMLJEN I MEĐU LJUDIMA.“
(ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY)

Riječi ovoga francuskog pisca na prvi pogled izgledaju pomalo ludilo. Može li se stvarno čovjek osjećati usamljeno među ljudima? U ovoj rečenici koja se sastoji od samo nekoliko riječi, prožeta je cijela mudrost naše današnjice. Ljudi se pomalo ni ne znajući za to počinju osjećati usamljeno. Zašto je to tako, koji je razlog tome?

Jedan od najvećih razloga možda jest stil našega življenja, stil koji nam nameće svijet u kojem živimo. Ljudi jednostavno postanu samo mali neznatni djelić u tom mehanizmu svijeta, nemajući zapravo svijest da su oni njegovi pokretači. Ne znaju da oni svojim načinom odluke, svojim mijenjanjem, zapravo mogu promijeniti cijeli naš svijet. Nama je, Bogu hvala, dana ta odluka o promjeni, koja se može ostvariti tako da mi možemo birati nova prijateljstva, davati primjere i tako pokazati svijetu da ne mora sve biti onako isto, monotono. No, možemo birati i usamljenost, tj. ono što nam današnji svijet uporno želi nametnuti. To se počinje očitovati tako što prvo teško pronađemo vrijeme za sebe, pa onda i za drugoga. Kada ne možemo naći vrijeme za druge, mi počinjemo gubiti svaki kontakt i osjećaj s drugim ljudima. Čovjek tada kao da prestaje biti dobar slušatelj, jer ne čuje ili ne želi čuti ono što mu drugi poručuje. Danas je to najvažnije, biti dobar slušatelj. Ne smijemo zanemarivati svoj odnos s drugima nego ga trebamo čuvati kao kap vode na dlanu. Ponekad našu usamljenost može uzrokovati i naš ego. Kada počinjemo misliti da smo samome sebi dovoljni, kada si umislimo da nama ne trebaju drugi, jer smo mi neranjivi, bez ikakvih želja i potreba koje bismo željeli podijeliti s drugima. I tada zaboravimo ono najbitnije od svega a to da ljudi tako lagano počinju zaboravljati one najljepše i najsavršenije riječi kao: hvala, molim, izvoli i oprosti. Usam-

lenost ne pogađa samo one ljude koji više nemaju onaj pravi prijateljski odnos s drugima, nego i one koji se svakodnevno druže i komuniciraju s drugima. Oni tu komunikaciju ne moraju doživljavati osobno, nego samo strogo poslovno. Oni u toj komunikaciji jednostavno kao da ne osjećaju neku posebnost, već onu istu radost koju osjeća čovjek kada sretne najboljeg prijatelja nakon dugo, dugo godina. U svakog čovjeka od samog stvaranja do danas, usađeno je ono najljepše a to je društvenost. Čovjek nije stvoren od Boga za samoču i usamljenost, nego za to da podijeli svoju radost življenja s drugima. Zato usamljenost danas možemo smatrati jednom vrsti bolesti, koja ima mnogo načina liječenja. Onaj pravi lijek koji sigurno hoće i treba pomoći jest onaj Isusov primjer, a to je da iz svakoga prijateljstva treba izroniti jedno zajedništvo. Da se ne libimo sklopiti prijateljstvo s potpunim strancem, jer tko zna možda baš takvo prijateljstvo bude ono koje ćemo uvjek pamtitи.

Stoga recimo NE usamljenosti, recimo NE siromaštvu duha, a živimo za ono za što smo stvoreni. A stvoreni smo jedni za druge, stvorení smo za jedno bogatstvo duha. Pa kada budemo stari, da ne kukamo za onime što nismo učinili, a trebali smo, nego da to s ponosom spominjemo i rado se prisjećamo. ■

NOSITI BOGA BLIŽNJIMA

RAZGOVOR S FRA MARTINOM JAKOVIĆEM

Fra Martin Jaković rođen je u Molvama, 9. siječnja 1964. godine. U sjemenište franjevaca konventualaca u Zagrebu ušao je 1980. godine. Nakon mature i odsluženja vojnog roka započeo je godinu novicijata u samostanu sv. Frane u Cresu. Privremene zavjete položio je u Cresu, 12. rujna 1985. Nakon toga je započeo teološki studij u Zagrebu. Svečane zavjete dao je na blagdana sv. Franje, 4. listopada 1989. u crkvi sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu. Godine 1990. za đakona je zaređen u Molvama po rukama mons. Đure Kokše, pomoćnog biskupa zagrebačkog, rodom također iz Molva. Za svećenika je zaređen u zagrebačkoj katedrali 23. lipnja 1991. Sveti red prezbiterata podijelio mu je kard. Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački. Svećenik je 24 godine. Svećeničko poslanje ostvaruje u Zagrebu. Vršio je razne službe: župni vikar u župi sv. Antuna Padovanskog, nakon toga bio je odgojitelj u malom sjemeništu. Godine 2002. postao je upravitelj župe sv. Maksimilijana Kolbea na Bijeniku. Od 2006. godine župnik je u župi sv. Antuna Padovanskog. Na Provincijskom kapitulu 2014. godine izabran je za vikara Provincije. U srpnju 2015. godine po odredbi Provincijalnog ministra preuzeo je službu ravnatelja Doma sv. Antuna, Caritas župe sv. Antuna i Pučku kuhinju za siromašne.

1. Uz sve ove podatke koje smo gore pročitali možete li nam reći kako je to biti vikar provincije, župnik župe svetoga Antuna na Svetom Duhu i ravnatelj Caritasa u isto vrijeme?

Vrlo dinamično i u stalnoj trci s vremenom i obvezama. Naime, moja služba župnika je primarna i u toj službi sam vrlo zadovoljan jer to je ono što me raduje, ispunjava i mislim da u toj službi mogu ljudima dati od Boga primljeno. Vikar Provincije postao sam na prijedlog Pro-

vincijalnog ministra, koji je tako zaželio. Braća su to podržala, a zavjet poslušnosti potaknuo me da službu prihvatom. Zadnja spomenuta služba u Caritasu povezana je sa župničkom službom i zbog toga sam na prijedlog Provincijala preuzeo i taj posao, u kojem se približavam onima koje Isus pred nas stavlja kao malene, siromašne i potrebite. Teško se svim obvezama posvetiti na isti način, ali Bog uvijek daje novu snagu kad ovo ljudsko posustane. Važno je pozitivno i s dobrom nakanom vršiti ono što donosi duhovnu i tjelesnu okrjeput onima koji su nam stavljeni na životni put. Službe u naslovu vrlo su važne i časne, no ipak, mislim da je važnije u poniznosti činiti sve što je moguće da se po njima služi Bogu i ljudima.

2. Budući da ste bili i u odgoju sjemeništaraca, recite nam što je potrebno za kvalitetan odgoj jednoga budućeg fratra?

Nakon provincijskog kapitula na kojem sam „iz vedra neba“ postao odgojitelj vrtjelo mi se u glavi pitanje što činiti i kako odgajati? U sjemeništu je bila cijela vojska, njih osamnaest. U ovoj službi su počele rasti sijede vlasti. Mislim da je najvažnije u odgoju mladih za redovnički poziv otvoreno i iskreno upoznati sebe, otkriti Božji poziv u sebi i svim svojim bićem svjedočiti svoj potvrđeni odgovor na Božji poziv. U sjemeništu se trebala prihvativati činjenica da se kandidat odvaja od svoje obitelji, da se privikava na zajednicu u kojoj ima ljudi različitih karaktera, da se iz svih i svega prepozna način života, u kojem se svi međusobno prepoznaju kao braća u Kristu, ljudi koji nasljeđuju Boga i utemeljitelja Reda kojem pripadaju. Vrlo je bitno u malim redovitim životnim situacijama i životu u zajednici, u molitvi i stjecanju znanja, osjećati radost zbog toga što želiš postati. U tome je potrebno redovito i sabrano moliti, slaviti svetu misu i u njoj doživljavati prisut-

nost Isusovu. Sve to treba prenijeti u svoje po-našanje prema članovima zajednice koje prepoznajem kao braću koju mi daje Gospodin, po kojoj rastem i u ljudskim okvirima otkrivam dimenziju duhovnog poziva.

3. *Tko je po Vama dobar redovnik i koje bi sve kvalitete trebao posjedovati?*

Nema određene formule kojom bismo mogli reći da je netko dobar redovnik. Mišljenja sam da je dobar redovnik osoba koja svoj poziv živi radosno i uvijek gleda pozitivno unatoč svojoj ograničenosti, lošem primjeru članova zajednice i teškoj naravi subraće. Uvijek treba biti svjestan da je od Boga pozvan i da je odgovorio na jasni Božji poziv. To je sloboda srca, po kojoj želim ono što sam odabrao. Takav redovnik sigurno raste u duhovnoj zrelosti gledajući sebe Božjim očima i čineći sve da se Bog proslavi po njegovu životu. Život je mozaik napravljen od sitnih kamenčića, koji zajedno daju posebnu ljepotu i zrače dostojanstvom. Kvalitete dobrog redovnika jesu: zdrava duhovnost, realni pogledi na sebe, ljude i svijet, prihvatanje sebe onakvog kakav jesi, poštovanje članova zajednice iz ljubavi prema Isusu. Jasno je da se te kvalitete izgrađuju cijela života, ali se pokazuju u svakodnevnom životu. To je činjenica

koju ponekad zaboravimo. Osmijeh na licu redovnika jasni je znak da radosno živi svoj poziv.

4. *Papa Franjo je u svom pismu redovnicima rekao kako očekuje da probude svijet, kao župnik i vi-kar Provincije možete li reći našim čitateljima kako ova župa/provincija odgovara na Papino pitanje? Mislite li da je to veliko očekivanje?*

Bog se služi nama ljudima i svatko je od nas pozvan nositi ljudima Radosnu vijest spasenja. Tužno je gledati ljudi koji ne vjeruju ili im nije bitno što će biti poslije smrti. Njima je smisao i cilj života živjeti samo za svijet. To nije poslanje čovjeka i takvi ljudi nikad ne dožive duhovnu radost koja govori o vječnom životu koji započinje već ovdje na zemlji. Imati sve što ti treba ne može nahraniti dušu koja ostaje gladna i žedna. Kada dodu poteškoće i problemi, čovjek ostaje nemoćan i u tim trenucima traži slamku spasa koje nema niotkud. Takav čovjek gubi smisao svoga postojanja i gubi želju za bilo kakvim životom. U takvom svijetu redovnici izgledaju kao neki čudaci koji se zatvaraju u zidine, koji nisu „normalni“ zbog toga što se stalno mole, što su se svega odrekli radi „nekog“ Boga. Ovaj svijet kao da ide putem ovoga prolaznog, ne misleći na neprolazno. Papa Fra-

njo želi da redovnici probude svijet. To je lje-po i ostvarivo poslanje. Pitanje je koliko sebe nalazimo u tom poslanju. Uvijek mislimo da bi to trebao preuzeti neki drugi redovnik, a ne ja. Ono što mi je darovano, Bog je dao s razlogom, i ako živim svoj odnos s Bogom i njegovom ri-ječu, doista će se dogoditi buđenje svih koji to osjete u redovniku. U našoj Provinciji i župi radi se na evangelizaciji i prisutnost naših re-dovnika po samostanima i župama govori lju-dima da Bog živi u svakom ljudskom srcu. Po-nekad zaboravimo zaviriti u svoje srce. Kad nam ljudi prilaze, kad su naše crkve pune vjer-nika koji slave Boga, kad ljudima pokazujemo dobru volju, svoju ljudskost, svoje priateljstvo, tada se događa buđenje svijeta i čovjeka. Potaknut pravim redovničkim primjerom čovjek kreće otvorenih očiju u izazove života, pobje-đuje ono loše i hodi putem svetosti. U našoj župi radimo na tome da vjernici koji nas susreću budu ispunjeni svjetлом koje će i druge buditi iz sna. Papin poziv nije neostvariv, ali započinje osobnim darivanjem i svjedočanst-vom ljubavi koju redovnik pokazuje ljudima. Jedna mala iskra daje malo svjetlo. Dvije ili više iskri budi mnoge. Bog želi da nikad ne odustanemo.

5. Budući da je tema braka i obitelji jedna od poznatijih u našoj javnosti, koje je vaše mišljenje o tom pitanju?

Obitelj je najizvornija slika Boga u ovom svijetu. Bog je zajednica Oca, Sina i Duha Svetoga. To zajedništvo daje smisao postojanju svega stvorenoga. Čovjek jedino u obitelji prima ljubav i poštovanje. U obitelji uči što je vrijedno i važno u životu. Bogu zahvaljujemo za dar obitelji koja se rađa iz sakramenta ženidbe. Kad je ljubav glavni razlog sakramenta ženidbe i kad je ljubav temelj na kojem članovi obitelji žive, tada se događa čudo života, u kojemu se uživa i pronađi veličina dara koji s neba dolazi. Najveći je problem kad ljubavi nema ili kad se ona ne daruje. Tada čovjek traži ljubav u sve-mu onome što ona nije. U tom trenutku čovjek je spremjan sve učiniti kako bi bio zadovoljan i sretan, no, to mu ne uspijeva i zato izmišlja mnogo toga što nema veze s normalnim živo-tom, u kojemu otkrivamo Božji plan s čovje-kom i Božju ljubav prema svome stvorenju. U

današnje vrijeme ima sve više onih koji nisu spremni živjeti u ljubavi i vjernosti, poštova-nju i predanju, i zato se i među nama kršćani-ma urušavaju brakovi i pate obitelji. To je znak da je duhovna dimenzija čovjekova života za-boravljenja. Treba puno moliti za naše kršćan-ske obitelji, kako bi svaki član bio zahvalan za dragocjeni Božji dar koji je primio u svakom članu svoje obitelji.

6. Kao ravnatelj Caritasa čime se sve bavite i što je sve nužno kako bi Caritas dobro i kvalitetno funkcioniраo?

U našoj Pučkoj kuhinji svaki dan topli obrok prima oko 350 korisnika. Treba se pobri-nuti da sve to bude pripremljeno. Veliki je to projekt, u kojemu se uvijek nanovo treba pro-nalaziti hrana za potrebne. Grad Zagreb svaki mjesec odvaja sredstva kojima kupujemo na-mirnice. Teško je vidjeti tolike ljudi koji nemaju drugu mogućnost osim toga da dođu kod nas po malo hrane. To je znak po kojem i nama Bog govori koliko trebamo poštovati svaki dar, po-moć, lijepu riječ, komad kruha. Sretan sam što još uvijek ima ljudi i organizacija koji se sjete donirati za siromašne. Veliko je čovjekovo srce

kada želi pomoći, a Bog uvijek provida i obilno užvraća. Uz brigu za kuhinju, korisnike i volontere, nabavu hrane, treba obavljati i ostale poslove vezane za Caritas, kao što su „papirologija“, zamolbe, zahvale i traženje novih mogućnosti za pomoći potrebnima. Uz to posebnu brigu posvećujemo i siromašnim studentima koji stanuju u našem Domu sv. Antuna. Njima omogućujemo da studiraju u Zagrebu te im besplatnim stanicom darujemo mogućnost da postanu ljudi koji će svoju vjeru svjedočiti otvorena srca prema potrebama ljudi s kojima žive i koje susreću. Puno je obveza, ali uz Božju pomoć sve ide naprijed.

7. Rekli ste nam da ste iz Molva, a što vam se osobito sviđa u gradu Zagrebu?

Puno je toga lijepoga u našem glavnom gradu. Sviđa mi se veliki broj vjernika koji se skupljaju u našoj crkvi. To je znak da se Bog traži, da se s Bogom živi. Biti posrednik između Boga i ljudi u ovom gradu posebna je čast i radost. Sviđaju mi se zagrebački trgovici, parkovi, jezera i prekrasne zagrebačke crkve. Odlazak na Sljeme i Medvedgrad donosi posebnu radost.

8. Koji su vaši hobiji te nalazite li vremena za njih?

Volim pjevati i svirati, osobito u nekim slavljeničkim prigodama u zajednici i u društvu ljudi koje poznajem i s njima se družim. Volim šetnje po prirodi. Posjet svetištima u blizini Zagreba su također jedno lijepo iskustvo koje obogaćuje. Volim i hodočašća. Ponekad odem na utakmice i koncerte. Jedini je problem što je malo slobodnog vremena.

9. Kakav je vaš duhovni život?

Duhovni život se sastoji od redovite zajedničke molitve s braćom, slavljenja euharistije, klanjanja pred Presvetim. Što se osobne duhovnosti tiče, volim u šetnji izmoliti krunicu, razmišljati o odabranom tekstu iz Biblije, pročitati duhovno štivo, biti u tišini s Bogom.

10. Kao iskusni svećenik, možete li nam reći kakva su bila vaša stajališta i ciljevi na početku Vašega svećeništva i kakva su sada, nakon 25 godina, i gdje se vidite u budućnosti?

Na početku je postojao strah i pitao sam se kako ću ja slaviti misu, propovijedati, osobito pred mnoštvom ljudi. U toj neizvjesnosti zamolio sam Gospodina da pomogne i učini da to poslanje u njegovo ime mogu dostojno ispuniti. Cilj je na početku bio ostvariti svoje poslanje na najbolji mogući način. Teško je prihvatići činjenicu da Bog čudesno djeluje po ljudima koji nisu najbolji, najpametniji, najučeniji. Ipak, nakon dvadeset i četiri godine svećeništva dolazim do spoznaje da Bog bira i određuje po svojim kriterijima, a na čovjeku je da ponizno prihvati poziv i daje od sebe ono što je od Boga primio. Zahvaljujem Bogu na toj časti unatoč tome što se kao čovjek osjećam nedostojan tako uzvišene službe. Cilj kojemu težim jest izvršiti volju Onoga koji me pozva. Ponekad je to teško, ali je sigurno izvedivo ukoliko shvatim da Bog to želi i podržava svojom milošću. Moj svećenički život ostvaruje se u pastoralu i radu s ljudima na župi. U tome nalazim radost i to me istinski veseli. Nadam se da ću i u budućnosti imati priliku pastoralno djelovati na čest Bogu i na spasenje duša. Uvijek se sjetim gesla koje sam uzeo za sličicu na mladoj misi i ono me podsjeća na revnost u poslanju: „Prepusti Gospodinu putove svoje i On će sve voditi!“ ■

PIŠE: FRA ZVONIMIR PERVAN

MILOSRĐE U ŽIVOTU SVETOGLA FRANJE

UZ JUBILEJ MILOSRĐA

Kao što nam je vjerojatno poznato, 8. prosinca na blagdan Bezgrješnog začeća BDM, papa Franjo je proglašio *Izvanredni jubilej milosrđa*, koji će se odvijati pod geslom: „Budite milosrdni kao što je milosrdan otac vaš!“ Kada kažemo jubilej, to označava razdoblje od posebne važnosti u životu Crkve, kada su vjernici pozvani na dublji način živjeti otajstvo kršćanske vjere. Ovaj *Izvanredni jubilej* Papa je proglašio kako bi potaknuo Crkvu na dublje razmišljanje o temi milosrđa i življenje milosrđa kao važnog aspekta kršćanske vjere, koji je očito u posljednje vrijeme toliko aktualan, ali toliko izgubljen.

Jedan od ključnih uvjeta za zdrav ljudski, a osobito kršćanski život je milosrđe. Međutim, valja nam se upitati koliku vrijednost i znaće-

nje danas ima riječ milosrđe? Koliko je milosrđe prisutno u svijetu u kojem živimo i koliko ga mi kršćani živimo? U svojoj drugoj enciklici *Dives in Misericordia* sv. Ivan Pavao II. je istaknuo kako „današnji mentalitet možda više nego kod ljudi iz prošlosti, djeluje suprotstavljen Bogu milosrđa, te u stvari nastoji samu ideju milosrđa isključiti iz života i otkloniti iz ljudskog srca“. Nastavljajući dalje upozorio je da „riječi i koncept milosrđa stvara nelagodu u čovjeku koji je, zahvaljujući golemom razvoju znanosti i tehnologije, nikad prije vidjenom u povijesti, postao gospodarom zemlje te ju podčinio i njome dominira“ uskraćujući mjesto milosrđu. Videći to, zapaža sveti papa, mnogi pojedinci i grupe vođeni živim smislim vjere okreću se Božjem milosrđu. Već od II. vatikanskog koncila Crkva želi snažnije istaknuti važnost

milosrđa potičući kršćane da s većim entuzijazmom i uvjerenjem daju svjedočanstva o svojoj vjeri i tako mijenjajući sebe, osobno mijenjaju svijet. Baš na pedesetu godišnjicu zatvaranja II. vatikanskog koncila papa Franjo proglašava jubilarnu Godinu milosrđa čime želi, kako piše u buli proglašenja *Lice milosrda*, istaknuti „potrebu očuvanja toga živog događaja... s kojim je Crkva ušla u novu fazu svoje povijesti“. Dakle, želi istaknuti da milosrđe, koje ne isključuje pravdu nego legalizam koji je još uvijek duboko ukorijenjen u svijetu u mnogim ljudima pa i u mnogim kršćanim, treba biti neizostavni dio kršćanskog života i djelovanja. Cilj kršćanskog života je prispjeti u nebesku domovinu i, kako nam Sveti pismo kaže, gledati Boga licem u lice. To se može postići svetošću života ovđe na zemlji. A jedna od ključnih oznaka svetosti je upravo milosrđe. Svi sveti ljudi su imali iskušto primljenog i darovanog milosrđa. Svakako jedan od njih je i sv. Franjo koji već više od osamsto godina nadahnjuje naraštaje svojim primjerom nasljedovanja Krista.

SVETI FRANJO – PRIMLJENO I DAROVANO MILOSRDE NAJUGROŽENIJIM ČLANOVIMA DRUŠTVA

Što je bilo ključno za Franjino obraćenje i za novi život u Kristu? O tome on sam svjedoči u *Oporuci*: „Gospodin ovako dade meni bratu Franji da počnem činiti pokoru: dok naime bijah u grijesima, bilo mi je odveć gorko gledati gubavce. Ali sam me Gospodin dovede među njih i iskazah im milosrđe. A kad sam odlazio od njih, okrenulo mi se u duševnu i tjelesnu slast ono sto mi bijaše gorko; i poslije sam malo ostao, pa otišao iz svijeta.“ Iz navedenoga se može jasno razabrati kako je susret s gubavcima bio temelj Franjinog obraćenja i novog života u Kristu. Polazeći od činjenice da milosrđe označava suošćejanje i samlost za drugog koji je u nevolji, poticaj na pomoć onomu koji trpi, razumijevanje i oprost prema onomu tko je pogriješio, jasno proizlazi da se ovđe radi o iskustvu milosrđa. Milosrđe je dakle, kako i sam papa Franjo u buli ističe, „most koji spaja Boža i čovjeka, otvarajući naša srca nadi da smo, usprkos našoj grješnosti, zauvijek ljubljeni“ ali i krepost koja potiče čovjeka otvoriti srce ma-

lenima, onima koji pate ili pak onima koji su pogriješili. Nije li to upravo ono sto je Franjo (do)živio i što Crkva u našem vremenu stavlja pred oči kršćanima? U tom procesu Franjinog obraćenja najprije se događa Božji zahvat, a potom Franjin odgovor. Njegovo se dakle obraćenje nije dogodilo nekim brzim postupkom, nego je bilo postupno. To je proces koji zahtjeva strpljenje. Upravo je strpljenje, kako ističe i papa Franjo u buli, krepost koja ide rame uz rame s milosrđem, sto se osobito zamjećuje u Starom zavjetu, gdje te dvije rijeci „često idu zajedno kako bi opisale Božju prirodu“. Franjo je najprije primio milosrđe, da bi potom i sam mogao biti milosrdan. Božje milosrđe očitovo se upravo u gubavcima, među koje ga je Gospodin doveo te je služeći im i sam postao milosrdan. I danas nam Gospodin daje priliku uočiti „gubavce“ našeg vremena i živjeti s njima i za njih. Na žalost, često to ne primjećujemo. Radi se naime o bolesnima, nemoćnim, duhovno i tjelesno gladnjima, unesrećenima, beskućnicima, ovisnicima, razrušenim obiteljima, ravnodušnima, ožalošćenima, imigrantima... svima onima za koje Papa kaže da su na rubu društva. Upravo ova Sveta godina nam treba dati poticaj za cijeli nas kršćanski život, dopustiti mu da nas preobrazi po ljudima koji su potrebni naše pomoći, dopustiti da nas preobrazi snaga Njegova milosrđa da po primjeru sv. Franje živimo s njima, kako bismo osjetili „topljinu naše prisutnosti, našeg prijateljstva i našeg bratstva“.

SVETI FRANJO – MOLI ZA MILOSRĐE, MILOSRDAN JE I POTIĆE NA MILOSRĐE

Još jedna važna oznaka milosrđa, koju nam Crkva stavlja pred oči, jest opraštanje. I ovdje nam sveti Franjo svijetli kao sjajni lik koji je spoznavši i pokajavši se za grijehove svoje mladosti, iskusio oproštenje milosrdnog Oca, te kao vjerni Isusov učenik i sam neumorno iskazivao milosrđe u vidu oprosta i druge pozivao na to. To vjerno svjedoče njegovi spisi. Tako u molitvi *Tumačenje Očenaša* Franjo moli Oca da „po neizrecivom milosrđu...“ otpusti naše grijehove, te da i mi „posve otpuštamo“ grijehove dužnicima, te neprijatelje „istinski ljubimo...“ i za njih se pobožno zauzimamo, nikomu zlo za zlo uzvraćajući“. Nadalje u *Pismu jednom ministru* ovako potiče: „I po tome želim znati ljubiš li Gospodina i mene, slugu njegova i svoga, ako ovo budeš činio: da ne bude bilo kojega brata na svijetu koji sagriješi koliko god može sagriješiti, pa pošto vidi tvoje oči, da ikada ode bez tvoga smilovanja ako smilovanje traži. A ako ne bude tražio smilovanja, ti ga upitaj želi li smilovanje. Pa ako poslije tisuću puta pred tvojim očima sagriješi, ljubi ga više nego mene radi

toga da ga privučeš Gospodinu. I uvijek imaj smilovanja s takvima... Ako koji brat na poticaj neprijatelja smrtno sagriješi, mora se pod poslušnost uteći svome gvardijanu. A sva braća koja budu znala da je on sagriješio neka ga ne sramote i ne ogovaraju, nego neka mu budu veoma milosrdni i neka taje grijeh brata svoga; jer ne treba zdravima liječnik, nego bolesnima (Mt 9,12; usp. Mk 2,17). Na drugom mjestu (*Drugo pismo vjernicima*) Franjo se obraća onima koji imaju vlast. Ovako zbori: „Oni pak koji su primili vlast da sude drugima neka suđenje vrše milosrdno, kao što sami žele od Gospodina zadobiti milosrđe. Jer nemilosrdan će suditi onima koji ne učine milosrđa (Jak 2,13)“.

Mnogo bi se još moglo napisati o milosrđu u Franjinu životu. Ipak ono sto smo naveli treba nam biti od velike pomoći za promjenu u pozitivnom smjeru. Vođeni primjerom i zagovorom svetog Asižanina dopustimo Gospodinu da nam ispuni srce svojim milosrđem, te da srcem punim milosrđa živimo s bližnjima i budemo misionari milosrđa na rubovima društva, kako nas poziva papa Franjo.

„Ovo je prikladan trenutak da promijenimo naše živote!“ ■

PIŠE: FRA MARKO PARAT

NAŠA PRISUTNOST

SAMOSTAN I CRKVA SVETOG FRANE U ŠIBENIKU

OSNUTAK SAMOSTANA

Još za života svetog Frane Šibenik je imao svoju Malu braću. To hoće reći da je već dvadesetih godina XIII. stoljeća započela franjevačka prisutnost u ovom gradu i neprekinuto traje više od osamsto godina.

Prvi samostan franjevaca konventualaca u Šibeniku nalazio se na kamenoj uzvisini, koja se nalazi na predjelu koji se naziva Psare (poviše današnjeg autobusnog kolodvora). To mjesto je gotovo cijelo stoljeće bilo boravište fratarata, na tom su mjestu podigli crkvu, samostan, groblje, uredili okoliš i sve što je bilo potrebno za njihov franjevački život. Iako nema u dokumentima, pretpostavlja se da je fratrima dozvolio za boravak u Šibeniku dao trogirski biskup, jer je to područje bilo u njegovoj nadležnosti.

Don Krsto Stošić u kratkom prikazu o šibenskom samostanu piše: „Samostan sv. Frane oo. Konventualaca u Šibeniku ustanovljen je vjerojatno godine 1221., izvan gradskih zidina, pod imenom sv. Andrije, kasnije sv. Frane. Taj je samostan do temelja porušen 1319. godine od

samih Šibenčana, da se u njemu ne bi nastanio ban Mladen II. Šubić, koji je nakonio napasti svoj rodni grad.

Već 1322. počeo se graditi drugi samostan na današnjem mjestu među gradskim zidinama sa crkvom koja se podizala do 1340. godine.

Nova crkva građena je u stilu franjevačke gotike kao prostrana, ali jednobrodna. U vrijeme barokne obnove u 17. stoljeću crkva je znatno promijenila unutarnji izgled, dok su izvana nadošli samo lučni prozori i crkveni zvonik. Potom su postavljeni novi barokni oltari, zatim 1672. drveni strop koji je očuvan sve do danas. 1748. darovnicom gospode Justine Juric izgrađen je glavni mramorni oltar koji je načinost devastiran i srušen 1970. godine. Fra Celestin Fatutta 1880. obnovio je crkvu i postavio novi pod od mramornih ploča.

SAMOSTANSKA BIBLIOTEKA

Zbog svih događaja kroz povijest u šibenskom samostanu skupljeno je veliko kulturno blago izvanredne vrijednosti. Kodeksi i inku-

nabule opisani su u znanstvenim publikacijama kod nas i prije rata. Vrijednost knjižkog blaga rangirana je svojevremeno na četvrto mjesto u Hrvatskoj.

Samostanska biblioteka čuva 78 pergamente velikog formata, 93 pergamene malog formata, 148 kodeksa i 161 inkunabulu.

Među kodeksima koji se čuvaju u šibenskom samostanu najpoznatiji je „Liber sequentiarum et sacramentorum“ (najstariji sakramental srednjovjekovne Istre iz 1050.godine).

Najveću pozornost privlači „Šibenska molitva“. Šibenska molitva je naziv teksta na dvije stranice, koji se nalazi u kodeksu (broj 11). Taj tekst je jedan od najpoznatijih tekstova hrvatske srednjovjekovne književnosti, poetski intonirani hvalospjev Gospu, zapisan rukom Pavla Šibenčanina, vjerojatno 80-tih godina XVI. stoljeća.

MUZEJ

Muzej šibenskog samostana otvoren je 3. lipnja 2015. godine. Otvorio ga je naš provincialni ministar fra Josip Blažević, a blagoslovio šibenski biskup mons. Ante Ivas.

Unutrašnjost muzeja je modernog dizajna, obiluje interaktivnim sadržajima koji posjetitelja vode kroz sadržaj samostanske biblioteke. Zatim tu je i bogata zbirka gotičkih i baroknih relikvijara te oltarnih i drugih slika i predmeta. Bogatu glazbenu tradiciju šibenskog samo-

stana, koja je podijeljena u četri kategorije: Orogulje, Šibenska molitva, Koralni napjevi i Moteti Ivana Lukačića, posjetitelj može preslušati i istražiti.

NAŠ SVETI MUČENIK I NJEGOVO NACIONALNO SVETIŠTE

Sin šibenskog samostana sv. Frane i grada Šibenika rođen je u plemićkoj obitelji oko 1340. godine. U franjevački red stupio je u svome rodnom Šibeniku, te je nakon završenog studija i svećeničkog ređenja poslan u Bosnu, gdje je proveo punih 12 godina kao navjestitelj katoličke vjere. U Jeruzalemu je boravio u samostanu na brdu Sion, gdje je kao misionar boravio više godina. Muslimanski kadija dao ga je mučiti i ubiti 14. studenog 1391. jer je u njegovoj kući na Kurban Bajram govorio o uzvišenom i spasonosnom Kristovu nauku.

Papa Lav XII. proglašio ga je blaženim 1889. godine, a svečano ga je papa Pavao VI. dne 21. lipnja 1970. godine uvrstio među svece Katoličke crkve. Nikola Tavilić je važan kao prvi Hrvat kojega, kao sveca, slavi cijela Crkva.

Šibenski biskup Jerolim Miletta, i sam pret-hodno franjevac konventualac, 1. travnja 1941. godine proglašio je šibensku crkvu sv. Frane nacionalnim svetištem sv. Nikole Tavilića, a to je potvrdila i Hrvatska Biskupska Konferencija 25. rujna 1970. godine na sjednici održanoj na malom otočiću Visovcu na rijeci Krki.

Fratri samostana sv. Frane Bogu zahvaljuju na proteklih osam stoljeća života i predanoga rada svih generacija fratara, te uvijek iznova nastoje propitivati: što nam je činiti, da ne bi ispalo samo kako živimo od slave stećene u stoljećima prije nas.

CRTICE IZ POVIJESTI

IZ KRONIKE SAMOSTANA SVETOGLA DUHA FRANJEVACA KONVENTUALACA U ZAGREBU

OTVORENJE I BLAGOSLOV SAMOSTANA SV. DUHA U ZAGREBU

Samostan Sv. Duha u Zagrebu dovršen je u listopadu 1922., a prva redovnička obitelj ovog samostana bili su: fra Bone dr. Bunić, provincial - fra Joso Milošević, gvardijan - fra Ignacije Aljinović, tajnik provincije - fra Ambroz Vlahov.

4. listopada te iste godine svečano je obavljen i blagoslov novog samostana. Obavio ga je osobno preuzvišeni nadbiskup Antun Bauer, koji je prije godinu dana blagoslovio temeljni kamen u nazočnosti školske djece i mnogoga pobožnog svijeta. I ovoga puta došla su školska djeca iz susjedne škole sa svojim nastavnicima da uzveličaju svečanost. Ova su se poredala s jedne i druge strane stubišta do vrata crkve. U crkvi su se smjestili pozvanici i drugi svijet, tako da je crkva bila dupkom puna. Točno u 14:00 sati prispio je autom preuzvišeni nadbiskup u društvu svog tajnika te preuzvišenog biskupa Langa i Premuša. Pred vratima crkve pozdravio ih sa par riječi župnik Kerdić. Preuzvišeni tada stupi k oltaru praćen asistencijom. U bočnoj kapelici Bl. Gospe smjestio se pjevački zbor Sv. Blaža. Nakon otpjevanih litanija, preuzvišeni s oltara progovori prisutnima:

Raduje me da ovaj zapušteni kraj dobiva ovu rijetku blagodat dolaskom prognanika iz Istre koje su „nespretni“ Talijani nečovječno izagnali iz njihovih starodavnih samostana. Svrha je njihovog dolaska da tu žive svjetlovjere, da puk upute u vršenju kršćanskih dužnosti i vode ga konačnom spasu. Osobito je istaknuo vrijednost tog rada koji poprima posebni značaj, što će se svaki dan u ovoj crkvi služiti sv. mise, te će pučanstvo imati prilike da češće pristupa svetim sakramentima. Preporuča svima da se okupe oko ovih poslanika Božjih, da ih slušaju

i pomažu, jer će samo tako u prijateljskim odnosima cvasti kršćanski život.

Iza dovršene službe Božje preuzvišeni nadbiskup Antun Bauer, predvođen križem uđe u samostan te idući po hodnicima, škropeći i križajući blagoslovi ga. Blagoslov je dovršen u blagogovaonici. Bila je pripravljena mala zakuska. Tu je odlične goste pozdravio samostanski gvardijan, a onda redom odzdraviše preuzvišeni nadbiskup, gospodin načelnik, župnici Ritig i Kerdić, te više drugih.

Bože daj, da izrečene dobre želje budu pret-hodni znakovi našega dobrog i spasonosnog rada.

KRV MUČENIKA

NAŠI NOVI BLAŽENICI

„Na zalasku drugoga tisućljeća Crkva je iznova postala Crkva mučenika.“ Ovim je riječima papa Ivan Pavao II. okarakterizirao prošlo stoljeće. Potrebno je prisjetiti se samo nekih krvavih događaja koji su obilježili život: na početku XX. stoljeća u Kini je ubijeno 180 misionara i 40 000 kršćana, od 1894. do 1918. Turci masakriraju oko dva milijuna Armena, dvadeset godina prošloga stoljeća progoni kršćana u Meksiku odnijeli su 200 žrtava, za vrijeme Građanskog rata u Španjolskoj tridesetih godina ubijeno je 13 biskupa, oko 7000 svećenika, redovnika i redovnica zajedno s 3000 laika. Prošlo stoljeće s pravom se naziva stoljećem mučenika.

NOVI BLAŽENICI FRANJEVACA KONVENTUALACA

Fra Michal Tomaszek, rođen u mjestu Lekawica 1960. godine i zaređen za svećenika 1987. godine, i fra Zbigniew Strzalkowski, rođen u mjestu Tarnow 1958. godine i zaređen za svećenika 1986. godine, dva su poljska franjevaca konventualaca koji su dio toga krvavog stoljeća.

Odlukom da otvore misiju u Perùu Krakowska provincija godine 1988. šalje ovu dvojicu fratara na južnoameričko tlo. Samo godinu dana nakon njihova dolaska javlja se potreba za trećim svećenikom. U srpnju 1989. godine pristiže fra Michal. Katapultirani 11 000 kilometara od domovine trojica misionara ne obeshrabruju se zbog nedostatka struje, zastrašujućega manjka vode niti epidemije kolere koja se pojavila zbog uvjeta u kojima živi tamošnji narod. Ipak trebalo se priviknuti na način života. Svjedoči fra Jarek: „Došavši u Pariacoto nije bilo lagano uklopiti se i na nov način živjeti

život Crkve. Sastajali smo se te puno vremena provodili u razgovoru kako bismo razumjeli tamošnji način života. Polako smo odredili glavna pitanja. Koja je naša franjevačka misija u ovom mjestu? Koji model Crkve želimo utjeloviti? Na koji način možemo biti siromašni sa siromašnima? Na početku nam je taj novi način života Crkve smetao, nije nam odgovarao, ali u isto vrijeme budio se u nama nov način kršćanskog života. U kratko vrijeme potpuno smo postali dio mjesne Crkve. Dva glavna stupnja naše misije bili su navještaj evanđelja i bliskost sa siromašnima.“

Tri su se godine bratskom solidarnošću bri-nuli za stanovnike, dijelili pomoć siromašnima, propovijedali evanđelje i poruku mira. Upravo je to zasmetalо teroristima pokreta *Sendero lumíoso* koji su smatrali da dijeljenjem hrane varaju ljudе, da propovijedanjem poruke mira uspavljaju ljudе; smetalо im je što ne žele ni nasi-

lje ni revoluciju, a svojim govorom o miru obeščašćuju čovjeka. „TREBA UBITI ONE KOJI PROPOVIJEDAJU MIR.“ Ovo je bilo polazište misli i čina terorističkoga pokreta. Što su rekli, uistinu su i mislili! Kasnije su to i ostvarili!

Dana 9. kolovoza 1991., nakon svete mise, teroristi pokreta *Sendero luminoso* provalili su u misiju te oteli fra Michala i fra Zbigniewa zajedno redovnicom s. Bertom Hernandez. Odvezli su se kamionom te nakon nekoga vremena oslobođili redovnicu. Dvojicu fratara odvezli su u mjesto Pueblo Viejo, nedaleko od groblja. Na tom mjestu ubodom u potiljak usmrtili su fra Michala, a s dva uboda, jednim u rame, drugim u glavu, usmrtili su fra Zbigniewa.

Upravo je ovako trenutak mučeništva dvojice mladih poljaka (30 i 33 godine) prepričao fra Jarek, treći misionar koji se u tom trenutku nalazio u Poljskoj zbog vjenčanja svoje sestre.

Njihov je život opisan u rečenici koju je papa Franjo izrekao na misi u Domu sv. Marte godine 2014.: „Ovo je ljepota mučeništva: počinje svjedočanstvom, dan za danom, i može završiti krvljui, poput Isusa, prvoga mučenika, prvoga svjedoka, vjernoga svjedoka.“

Ispunjeni Božjim milosrđem dali su život iz ljubavi prema Bogu i siromašnima. Sveti je Bonaventura napisao: „Oni koji pitaju da budu primljeni u Red moraju biti spremni na mučeništvo.“ Sa sigurnošću se može reći da su braća Poljaci bili spremni, spremni podnijeti mučeništvo, i to zajedno, bratski. Dirljivo je svjedočanstvo s. Berte koja pripovijeda kako su dvojica fratara u kamionu jedan drugome udijelili odrješenje grijeha.

Ovako ih opisuje fra Jarek: „Fra Michal je bio čovjek duboke vjere, jednostavan, uronjen u molitvu te je gajio veliku pobožnost prema Djevici Mariji. Imao je poseban dar za evangelizaciju mladih i djece. Okupljao ih je posebno preko glazbe i pjesme. Fra Zbigniew je bio čvrst čovjek, hrabar i pažljiv prema bolesnima. Njegova velika želja za služenjem drugima dolazi la je od duboke vjere koju je imao i težnje za naslijedovanjem sv. Maksimilijana Kolbea. Čovjek marljiv, sposobnost za organiziranjem ujedinio je s velikim osjećajem odgovornosti.“

Na pogrebu između cvijeća, zastava, molitava i suza našao se i papir na kojem su mještani napisali poruku: „Mir i dobro, oprosti im

**P. Miguel Tomaszek,
P. Zbigniew Strzalkowski
y P. Sandro Dordi**

jer ne znaju što čine, naši oci Michal i Zbigniew nisu mrtvi.“

Poruka za svakoga od nas može se naći u poruci pape Franje: „Od nekoga Gospodin traži da podnese mučeništvo, ali postoji i svakodnevno mučeništvo, svakoga sata: to jest svjedočanstvo protiv zloga duha koji ne želi da budemo svjedoci.“

ASIŠKIM Ulicama

U DRUŠTVU FRANJEVAČKIH IZVORA

Assisi (lat. *Assisium*, hrv. Asiz) grad je u talijanskoj pokrajini Perugi, u regiji Umbrija. Smješten je na maloj planini na 428 metara Asi (po kojoj je dobio ime), a koja se nalazi na zapadnoj strani planine Monte Subasio, na pola puta između Perugie i Foligna, oko 66 kilometara sjeverno od Rima. Asiz se nalazi na površini od 186,84 km² i broji oko 150,63 st/m².

Grad Asiz je najpoznatiji kao rodno mjesto sv. Franje koji je u gradu osnovao franjevački red 1208. godine, poznat je po sv. Klari, osnivačici klarisa, te po sv. Gabrielu od Žalosne Gospe iz 19. stoljeća.

IZ POVIJESTI

Od 450. pr. Kr. nastambe zauzimaju Etruščani, koji su vladali do 295. pr. Kr. kada su nakon bitke za Sentinum cijelom središnjom Italijom zavladali Rimljani. Oko 238. godine biskup i mučenik sv. Rufin je, prema tradiciji, pokrstio građane Asiza i nakon njegove mučeničke smrti u Costanu njegovi posmrtni ostaci smješteni su u asišku katedralu koja se danas zove katedrala San Rufino. Godine 545. ostrogotski kralj Totila uništio je većinu grada koji je potpao pod Langobarde kao dio langobardske, a potom franačke vojvodine Spoleto. U srednjem vijeku Asiz je postao samostalna gibelinska komuna u 11. stoljeću koja se neprestano sukobljavala s gibelinskog Perugiom, a u jednoj od tih bitaka Franjo Asiški je zatočen što je pokrenulo niz događaja u njegovu životu. U 13. stoljeću, za vrijeme papinske jurisdikcije, grad se počeo širiti izvan drevnih rimskih zidina. Carsku utvrdu Rocca Maggiore, na brdu iznad grada, koju su pučani razrušili 1189. godine, obnovio je papinski legat, kardinal Gil de Albornoz. Nakon izbjivanja kuge 1348. godine započinje polagan pad grada nakon čega ponovno postaje vatikanskim posjedom za vrijeme pape Pija II. (1458.-1464.).

Godine 1569. započela je izgradnja crkve Blažene Djevice Marije od Andjela (*Basilica Santa Maria degli Angeli*) i grad se nastavio razvijati, čemu svjedoče palače Bernabei i Giacobetti iz 17. stoljeća.

- ① BAZILICA SVETOGA FRANJE ASIŠKOGA
- ② SANTA MARIA MAGGORE (SVETA MARIJA VELIKA) –
- ③ KATEDRALA SV. RUFINA
- ④ BAZILIKA SV. KLARE
- ⑤ NOVA CRKVA (CHIESA NUOVA)
- ⑥ CRKVA SVETOGA STJEPANA
- ⑦ EREMO DELLE CARCERI
- ⑧ BAZILIKA SV. MARIJE OD ANDŽELA (PORCIJUNKULA)
- ⑨ CRKVICA SV. DAMJANA

**1 BAZILIKA SVETOGA FRANJE ASIŠKOGA,
UNESCO-VA SVJETSKA BAŠTINA ZAJEDNO
S FRANJEVAČKIM SAMOSTANOM
SACRO CONVENTO, UJEDNO SE NALAZI
I GROB SVETOGA FRANJE.**

„Godine Gospodnje 1230, kad su braća bila sakupljena na generalnom kapitulu u Asizu, ono je Gospodinu posvećeno tijelo 25. svibnja preneseno u baziliku koja je sagrađena njemu u čast. A dok je sveto blago, opečaćeno pećatom svevišnjega Kralja, prenošeno, Onaj, čiji

je lik nosio, udostojao se učiniti mnoga čudesa da bi spasonosni miris privlačio ljubav vjernika kako bi slijedili Krista. Zato je dolikovalo da Bog onoga kojega je po daru kontemplacije sebi učinio milim i dragim, poput Henoha prenese u raj i da ga po žaru ljubavi u ognjenim kolima odveze u nebo kao Iliju. Dolikovalo je što je dao da njegove svete kosti, koje su već boravile pod cvijećem nebeskoga proljeća, u svom novom počivalištu na čudesan način ponovno prokljuju.“ (FI, 994.)

INFO: www.sanfrancesco.org

- ❷ SANTA MARIA MAGGIORE
(SVETA MARIJA VELIKA) –
NAJSTARIJA CRKVA U ASIZU.
- ❸ KATEDRALA SV. RUFINA –
IMA ROMANIČKU FASADU
S TRI ROZETE I INTERIJER IZ 16. STOLJEĆA.
- ❹ Bazilika sv. Klare –
MASIVNA LATERALNA KUPOLA
S ROZETAMA I JEDNOSTAVNIM GOTIČKIM
INTERIJEROM, ZAPOČETA 1257. GODINE
I SADRŽI KRIPTU SV. KLAIRE
I FRESKE I SLIKE IZ 13. ST.
- ❺ NOVA CRKVA (CHIESA NUOVA) –
JE NAVODNO IZGRAĐENA
NA MJESTU RODNE KUĆE SV. FRANJE.
- ❻ CRKVA SVETOGA STJEPANA
JEDNA OD NAJSTARIJIH CRKAVA.
- ❼ MALENA SAMOSTANSKA CRKVA
EREMO DELLE CARCERI U KANJONU
IZNAD ASIZA. ONDJE SE RADO POVLAČIO
SV. FRANJO I MOLIO.

„Nedaleko od grada nalazila se jedna spilja do koje su često išli razgovarajući o blagu. Čovjek Božji, kojega je sveta odluka već posvetila, ušao bi u onu spilju, a prijatelj bi ga vani čekao, dok se on, obuzet novim i neobičnim oduševljenjem, u skrovitosti molio svom Ocu. Želio je da nitko ne zna što unutra radi i poradi većega dobra to je mudro tajio. Samo se s Bogom savjetovao s obzirom na svoju svetu odluku. Pobožno se molio da vječni i istiniti Bog ravna njegov put i da nauči izvršavati njegovu volju. Veoma je mnogo trpio u duši i nije mogao mirovati dok ne provede u djelu što je u srcu zamislio.“ (FI, 251.)

❽ BAZILIKA SV. MARIJE OD ANĐELA (PORCIJUNKULA)

„Iako je u svakom zemaljskom boravištu spoznavao stvari nebeskoga kraljevstva i vjerovao da se milost Božja na svakome mjestu daje Božjim izabranicima, ipak je crkvu svete Marije u Porcijunkuli doživio kao mjesto koje većima obiluje milošću i koje su pohađali nebeski duhovi. Zato je često govorio braći: ‘Pazite, sinovi, da ne biste ovo mjesto nikada napustili. Budete li na jedna vrata istjerani, vratite se na

druga, jer je ovo mjesto uistinu sveto i prebivalište Božje. Dok nas je ovdje bilo malo, Svetišnji nas je umnožio. Ovdje je prosvijetlio srca svojih siromaha svjetлом svoje mudrosti. Ovdje je vatrom svoje ljubavi raspalio naše volje. Tko bude ovdje molio pobožnim srcem, primit će što god bude tražio. A onaj tko ga ovdje uvrijedi bit će teže kažnjen. Zato, sinovi, ovo mjesto Božjeg prebivališta smatrajte vrijednim svake časti, svim svojim srcem, zanosnim klicanjem i povhalama tu slavite Boga!“ (FI, 305.)

❾ CRKVICA SV. DAMJANA

„Kad se vraćao prema gradu Asizu, pokraj ceste je opazio crkvu koja je bila davno sagrađena na čast sv. Damjana. Zbog veoma velike starosti prijetila joj je opasnost da se sruši. Kad je novi Kristov vojnik prispio do nje, pobožno ganut tolikom potrebotom, sa strahom i poštovanjem uđe u nju. Tu je zatekao jednog siromašnog svećenika. S velikom vjerom mu je poljubio posvećene ruke, predao mu novac što ga je imao kod sebe i redom mu ispriopovjedio sve što je odlučio. Svećenik se začudi više nego što bi se moglo vjerovati. Čudio se neradanju promjeni stvari i oklijevao je da povjeruje u ono što je slušao. A jer je mislio da mu se želi narugati, nije htio zadržati predani novac. Viđao ga je naime, tako reći do jučer, kako među rođacima i znancima neuredno živi i kako svojom ludošću nadmašuje sve ostale. On je međutim ustrajao, nastojeći da svećenik povjeruje njegovim riječima; ponizno ga je molio i kumio da mu parodi Gospodina dopusti s njime boraviti. Svećenik je napokon pristao da s njim boravi, ali iz straha pred roditeljima nije primio novac koji taj istiniti preziratelj novca bacai u neki prozorčić. Do novca nije više držao nego do prašine. On je naime želio posjedovati mudrost koja je vrednija od zlata i domoći se razboritosti koja je dragocjenija od srebra.“ (FI, 252–253.)

AKTIVNOSTI CENTRA ZA PROMICANJE DUHOVNIH ZVANJA HRVATSKE PROVINCIJE SV. JERONIMA FRANJEVACA KONVENTUALACA

4.-6. siječnja 2016. **DUHOVNE VJEŽBE ZA MINISTRANTE 7. I 8. RAZREDA U ZAGREBU**

Kontakt: voditelj ministranata u župi i samostanu franjevaca konventualaca
i fra Tomislav Cvetko; email: tomislav.cvetko33@gmail.com

23. travnja 2016. **PROVINCJSKI SUSRET MINISTRANATA U SISKU**

Kontakt: voditelj ministranata u župi i samostanu franjevaca konventualaca

6.-8. svibnja 2016. **PROVINCJSKI SUSRET MLADIH**

Kontakt: voditelj mladih u župi i samostanu franjevaca konventualaca

13.-15. svibnja 2016. i 4.-6. studeni 2016. **DANI OTVORENIH VRATA KLERIKATA**

Kontakt: fra Nikola Šantek; email: franikolas@gmail.com

28/29. svibnja 2016. **HOD SV. ANTUNA: CAMPOSAMPIERO – PADOVA**

Kontakt: Veritas – Glasnik sv. Antuna Padovanskoga,
email: veritas@veritas.hr; tel: 01/3777-125

15.-22. kolovoza 2016. **FRANJEVACKE DUHOVNE VJEŽBE NA CRESU**

Kontakt: fra Josip Blažević; email: job@ofmconv.hr; mob: 091/158-2017

MOLITVA ZA BOŽJE MILOSRДЕ

Gospodine Isuse Kriste, koji si lice Očeva milosrđa,
objavitelj njegove dobrote i tražitelj svih izgubljenih,
pogledaj smjerno na nas –
ranjene grijehom i odmetnutošću od tebe,
zaslijepljene utopljeničnošću u svijet
i obuzete brigama za ono što traje tek trenutak,
nevrijedan pred tvojom vječnošću.

Otvori nam srca da umijemo čuti tvoju riječ milosrđa
i osjetiti snagu tvojih milosrdnih djela,
jer samo otvorena srca možemo primiti
dar ljubavi i radovati se u njoj.

Ti nas, Gospodine, pohađaš milosrđem,
jer samo po Očevu milosrđu i njegovoj očinskoj sućuti
možemo iznova stati na prag njegova doma
i iskati zagrljavnjegove ljubavi.

Ti nas grliš ljubavlju, prije nego stupimo pred Oca,
čistiš nas od grijeha i oslobađaš svake zarobljenosti
da bismo bili dostojni njegova pogleda
i njegove ispružene ruke,
koja nas prima i uvodi u dom vječnosti.

Gospodine Isuse Kriste,
koji se ne umaraš dolaziti k nama,
uvijek iznova u svakoj našoj nevjerjnosti,
u svakome lutanju i zaboravu na tebe,
dodi u našu tamu i u svjetla koja zasljepljuju,
dodi u našu nijemost i buku koja zaglušuje,
dodi u osamlijenost koja razara
i u zajedništva koja ne ispunjavaju;
dodi da bismo spoznali što uistinu jesmo
i da bismo novim žarom žudjeli biti u tebi,
jer samo po tebi i po tvome daru istinski jesmo,
– u istini u kojoj smo stvorenici
i u zagrljaju kojim smo otkupljeni.
Dodi, Gospodine Isuse!

(fra Ante Crnčević, OFM)